BIBLIOTECA ITALIANA

CARLO
GOLDONI

TEATRO II
TEATRU II

HUMANITAS

CARLO GOLDONI

Bădăranii

În româneşte de SICĂ ALEXANDRESCU

COMEDIE ÎN TREI ACTE

CUPRINS

PERSONAJELE

CANCIANO, cetăţean
FELICE, soţia lui Canciano
CONTELE RICCARDO
LUNARDO, negustor
MARGARITA, a doua soţie a lui Lunardo
LUCIETTA, fiica lui Lunardo din prima căsătorie
SIMON, negustor
MARINA, soţia lui Simon
MAURIZIO, cumnatul Marinei
FELIPPETTO, fiul lui Maurizio

Acţiunea se petrece la Veneţia.

ACTUL I

SCENA 1

Cameră în casa lui Lunardo

Pe scaune, MARGARITA şi LUCIETTA, *prima torcând, a doua împletind un ciorap*

LUCIETTA: Mămucă...

MARGARITA: Da, fetiţo...

LUCIETTA: Trece şi carnavalul...

MARGARITA: Şi grozav am mai petrecut!

LUCIETTA: Vorbă să fie! Nici măcar, acolo, o sărăcie de piesă n-am văzut şi noi.

MARGARITA: Şi te mai miri? Eu deloc: de-aproape şaisprezece luni de când m-am măritat cu taică-tău, l-ai văzut tu scoţându-mă vreodată în lume?

LUCIETTA: Şi când te gândeşti că abia aşteptam să se însoare a doua oară! Pe vremea când eram singură cuc în toată casa, îmi ziceam: „Ei, bietu' tata, nu mă scoate din casă fiindcă n-am cu cine ieşi; dar dacă se însoară, o să ies cu mămica mea vitregă!" Şi-acu poftim, s-a-nsurat... dar, după câte văd, nu-i nici o pricopseală; nici pentru mine, nici pentru dumneata.

MARGARITA: E un urs, fetiţo! Nici el nu petrece, şi nici pe noi nu ne lasă! Ei, şi să fi văzut tu, când eram fată de măritat: numai de petreceri nu duceam lipsă! Iaca aşa am fost eu crescută! Mama era femeie isteaţă: dacă nu-i plăcea ceva, ţin'te gură şi nu numai gură... ţin'te şi scărmăneală! Şi când avea ea chef, ţin'te de petreceri!

Uite, cum mă vezi şi cum te văd, toamna ne duceam de două-trei ori la teatru... iar în carnaval, chiar de câte cinci-şase ori. Când căpăta vreo lojă gratis, ne lua la operă; când nu, ne duceam să vedem câte-o comedie, şi lua o lojă bună, fiindcă mama nu se da în lături să-şi cheltuiască bănişorii pe lucrurile astea. Alegea numai teatrele cu piese bune, la care putea să-şi ducă şi fetele. Mergea şi dumneaei cu noi şi petreceam minunat. Ne duceam... uite, cum mă vezi şi cum te văd... ba la dans, ba la promenadă pe Liston[1], ba prin piaţă, la panoramă, sau la marionete şi la barăci. Iar când nu ieşeam nicăieri, aveam casa plină de musafiri şi făceam conversaţie. Veneau rude, prieteni... ba mai pica şi câte-un tânăr... dar, cum mă vezi şi cum te văd... nu se pomenea să fie deşucheat.

LUCIETTA *(sieşi)*: „Cum mă vezi şi cum te văd... cum mă vezi şi cum te...” Uf! dacă n-a spus-o de şase ori pân-acum!

MARGARITA: Acu’, nu zic c-aş fi din alea care mor să bată toată ziua caldarâmul... dar, mă rog, aşa, când şi când, de ce să mă dau în lături?

LUCIETTA: Şi eu, sărăcuţa de mine, care nu ies nici pân’la poartă! Şi nici măcar în balcon nu mă lasă să scot capul! Deunăzi l-am scos doar aşa, un pic, pe furiş! M-a văzut însă nepricopsita aia de brutăreasa şi s-a apucat să-i spună... Am crezut că mă târnuieşte!

MARGARITA: He-he! da’ pe mine de câte ori nu m-a certat pentru tine!

LUCIETTA: Ei, nu zău! Da’ ce-am făcut?

MARGARITA: Barem tu, draga mea, o să te măriţi; dar cu mine s-a zis pe toată viaţa!

LUCIETTA: Spune, zău, mămico, ce crezi?... o să mă mărit?

MARGARITA: Eu zic că da.

---

[1] *Liston* era locul de promenadă. (n. a.)

LUCIETTA: Spune-mi atunci, mămico, când o să mă mărit?
MARGARITA: Păi… o să te măriţi… uite, cum mă vezi şi cum te văd, când o vrea Cel-de-sus!
LUCIETTA: Şi Cel-de-sus o să mă mărite fără să ştiu şi eu?
MARGARITA: Nu vorbi prostii! Sigur c-o să ştii şi tu.
LUCIETTA: Până acum nu mi-a spus nimeni nimic.
MARGARITA: Dacă nu ţi-a spus, o să-ţi spună de-acum încolo.
LUCIETTA: S-a pus ceva la cale?
MARGARITA: S-a pus şi nu s-a pus. Bărbatu-meu nu-mi dă voie să-ţi spun nimic.
LUCIETTA: Ba spune-mi, spune-mi… te rog!
MARGARITA: Nu se poate, fetiţo!
LUCIETTA: Hai, măcar ceva!
MARGARITA: Dacă-ţi spun, e în stare să sară la mine ca un balaur!
LUCIETTA: Dar tata n-o să afle că mi-ai spus!
MARGARITA: Parcă tu, cum mă vezi şi cum te văd, n-o să-i spui că…
LUCIETTA: Nu-i spun, nu-i spun! Cum mă vezi şi cum te văd!
MARGARITA: Da ce-l bagi aci pe… cum mă vezi şi cum te văd?
LUCIETTA: Ştiu şi eu? *(Ironică.)* Am aşa… un tic… şi mă ia gura pe dinainte, fără să…
MARGARITA *(sieşi):* Nu cumva mă ia peste picior drăcoaica asta?
LUCIETTA: Zău, zi odată, mămucă!
MARGARITA: Ia vezi-ţi de lucru! Hai, hai, dă-i zor! Ai terminat ciorapul ăla?
LUCIETTA: Uite-acuşi.
MARGARITA: Dacă vine dumnealui şi nu-i gata ciorapul, o să spună c-ai stat iar să te zgâieşti în balcon… şi eu, cât mă priveşte, nu vreau, cum mă vezi şi cum te… ptiu! fi-mi-ar năravul afurisit să-mi fie!

LUCIETTA: Uite ce repede merge! Dar zi-mi, zi-mi ceva despre logodnic.
MARGARITA: Despre care logodnic?
LUCIETTA: Păi n-ai spus că mă mărit?
MARGARITA: Tot ce se poate.
LUCIETTA: Măicuţă dragă, măicuţă!... dacă ştii ceva, hai, spune-mi...
MARGARITA *(cu puţină ciudă):* Nu ştiu nimic.
LUCIETTA: Nimic? Tot nu vrei să-mi spui?
MARGARITA: Ei hai, hai... că m-ai plictisit!
LUCIETTA *(izbucnind):* Fir-ar afurisită de viaţă!
MARGARITA: Ce vorbe sunt astea?
LUCIETTA: Că n-am şi eu un suflet pe lume, care să ţină la mine.
MARGARITA: Ba ţin la tine cât nici nu meriţi, nesuferito!
LUCIETTA *(încet, mâncându-şi cuvintele):* Mda...dragoste de mamă vitregă...
MARGARITA: Ce-ai zis?
LUCIETTA: Nu, n-am zis nimic.
MARGARITA: Şi la urma urmei, ia să nu mă sâcâi atâta, că pe urmă... Parcă nu-nghit destule în casa asta! Am un bărbat care-mi mănâncă zilele de dimineaţă până seara! Asta-mi mai lipsea, să fac venin, cum mă vezi şi cum te văd, şi din cauza fetei vitrege!
LUCIETTA: Dar şi dumneata, prea te superi din nimic, mămucă.
MARGARITA *(sieşi)*: Aici cam are dreptate. Pe vremuri, eram şi eu altfel. M-am prostit de tot, dar aşa-i când stai cu măgarii: înveţi să zbieri!

SCENA 2

LUNARDO şi cele de mai înainte

LUNARDO *(intră şi înaintează tiptil, fără să vorbească).*
MARGARITA *(ridicându-se):* Uite-l c-a venit.
LUCIETTA *(se ridică şi ea; sieşi):* Vine tiptil, ca pisicile! *(Tare*.) Sărut mâna, tată!
MARGARITA: Sluga dumitale... Nici nu ne spui bună ziua?
LUNARDO: Vedeţi-vă de treabă. Nu mai pierdeţi vremea cu politeţurile.
LUCIETTA: Am lucrat până adineaori. Uite ciorapul, e aproape gata.
MARGARITA: Acum îţi închipui poate, cum mă vezi şi cum te văd, că suntem plătite cu ziua?
LUNARDO: Dumneata, de când te ştiu eşti gata... Păi să nu zic vorba aia?... eşti gata să-mi răspunzi!
LUCIETTA: Aidade, tăticule... măcar zilele astea, câte-au mai rămas din carnaval, las-o şi dumneata mai moale! Bine, să nu ieşim nicăieri, fie şi-aşa; dar să avem cel puţin linişte-n casă.
MARGARITA: Păi rabdă dumnealui o zi fără ceartă?
LUNARDO: Ia te uită!... O auzi? Dar ce-s eu? Tătar? Fiară sălbatică? Mă rog, cam de ce v-aţi putea voi plânge? Lucrul cinstit îmi place şi mie.
LUCIETTA: Lasă, ştiu eu că nu eşti om rău, şi-o să ne scoţi şi pe noi niţeluş în plimbare, cu măşti!
LUNARDO: Cu… cu… ce? Cu măşti!!?
MARGARITA *(sieşi):* Acu’-l apucă pandaliile.
LUNARDO: Chiar atât de neobrăzate-aţi ajuns, încât să-mi cereţi să vă scot în lume cu măşti? Văzutu-m-aţi voi pe mine... că acu’ chiar că zic vorba aia!... ascunzându-mi vreodată faţa sub obraz de carton? Ce înseamnă măştile astea? De ce se maimuţăreşte omul cu mască? Nu mă faceţi să vorbesc! Fetele n-au de ce să umble mascate!
MARGARITA: Dar nevestele?
LUNARDO: Nici nevestele, cocoană, nici nevestele!

MARGARITA: Atunci celelalte neveste... cum mă vezi şi cum te văd, de ce umblă?

LUNARDO *(în bătaie de joc):* Cum mă vezi şi cum te văd... cum mă... Eu mă sinchisesc de casa mea, nu de a altora.

MARGARITA *(în răzbunare, îl imită şi ea):* Fiindcă... Păi să nu zic eu vorba aia?... fiindcă eşti un urs!

LUNARDO: Doamnă Margarita, bagă-ţi minţile-n cap.

MARGARITA: Jupâne Lunardo, nu mă întărâta.

LUCIETTA: Daţi-o pustiei de ceartă; tot aia şi tot aia! Mă lipsesc şi de plimbare, şi de mască şi stau acasă, dar încalte să fie linişte!

LUNARDO: Păi tu n-o auzi? că acu' zic... Tot ea să fie mai cu moţ.

MARGARITA *(râde).*

LUNARDO: De râs îţi arde dumitale?

MARGARITA: Nu mai e voie nici să râdem?

LUNARDO: Hai, veniţi încoa' amândouă şi ascultaţi... An şi eu uneori toane şi-atunci poate vă par nesuferit; azi însă, sunt în apele mele. Suntem în carnaval şi ţin să petrecem o zi bună.

LUCIETTA: Numai de-ar da Dumnezeu!

MARGARITA: Hai, spune! S-auzim şi noi!

LUCIETTA *(veselă):* Unde, tăticule? Unde?

LUNARDO: Aici, acasă.

LUCIETTA: Aici, acasă?

LUNARDO: Da, doamnele mele, chiar acasă. Păi, unde-aţi fi vrut să mergem... la crâşmă?

LUCIETTA: Nu, sigur că nu la crâşmă, dar...

LUNARDO: Dar ce?! Eu în casa altora nu intru... şi nu intru, de n-aş zice vorba aia!... pentru că nu s-a născut cine să-mi dea mie să mănânc de pomană!

MARGARITA: Ei lasă, lasă nu te potrivi cu ea; vorbeşte cu mine. Zi: vrei, cum mă vezi şi cum te văd... să pofteşti pe cineva la noi?

LUNARDO: Da, cocoană. Am poftit musafiri; or să vină-aci, şi-o să ne veselim şi-o să petrecem de minune.
MARGARITA: Pe cine ai invitat?
LUNARDO: Nişte oameni tare cumsecade... doi din ei sunt însuraţi şi vin cu nevestele, aşa c-o să ne veselim cu toţii.
LUCIETTA *(veselă):* Vai, ce bine-mi pare! Eşti un scump, tăticule! Şi cine sunt?
LUNARDO: Da' ştiu că eşti curioasă, domnişoară!
MARGARITA: Ei hai, dragă bărbate, de ce nu vrei să ştim şi noi cine-o să vină?
LUNARDO: Ei, cum să nu vreau? Sigur c-o să vă spun. Vine jupân Canciano Tartuffola, jupân Maurizio delle Stroppe şi jupân Simon Maruele.
MARGARITA: Halal! Tot unul şi-unul! I-ai ales până i-ai cules!
LUNARDO: Adică, ce vrei să spui? Nu-s ăştia oameni cumsecade?
MARGARITA: Şi-ncă cum!... Trei urşi morocănoşi, ca şi dumneata!
LUNARDO: Va să zică azi, pentru voi, omul cu scaun la cap e un urs morocănos! Păi să nu zic vorba aia?... Şi ştiţi de ce? Pentru că voi, femeile, sunteţi nărăvite. Nu vă mulţumiţi cu lucrul cuviincios; v-ar place s-o ţineţi numai în chefuri şi ospeţe şi să vă zboare gândul numai la maimuţăreli, la glume şi la fleacuri. În casă, vă simţiţi ca-n puşcărie. Dacă rochiile nu sunt scumpe, vă plângeţi că-s urâte; dacă n-aveţi cu cine să trăncăniţi, v-apucă urâtul, vă cade tavanul în cap! Nimic serios nu v-ar trece prin minte; nu vă plecaţi urechea decât la cine vă-ndeamnă la rele şi nu vreţi să luaţi seama la ce se vorbeşte despre atâtea familii duse la sapă de lemn! Pe cine se uită-n gura voastră îl duce-ţi de nas şi-l faceţi de râsul lumii. Însă dacă vrea omul să-şi vadă liniştit de casa lui, să fie serios, să ducă o viaţă cumsecade, atunci... păi dar şi când oi zice eu vorba

aia!... i-o scoateţi că-i plicticos, că-i bădăran şi morocănos!... Nu-i aşa? Spune că nu-i aşa.

MARGARITA: Nu vreau să ne certăm. Aşa că-i aşa!... Deci o s-avem la masă pe doamna Felice şi pe doamna Marina.

LUNARDO: Va să zică, vezi şi tu că-a aşa... Parcă mie nu-mi plac legăturile cu oamenii? Fiecare cu nevestica lui, aşa că nu-i la mijloc nimic deocheat, care... de! vorba aia... *(Luciettei.)* Ce tragi cu urechea? Că nu vorbeam cu tine.

LUCIETTA: Şi sunt lucruri pe care nu pot să le aud şi eu?

LUNARDO *(încet, Mărgăritei):* Abia aştept să mă descotorosesc de ea.

MARGARITA *(încet, lui Lunardo):* Cum merge cu...?

LUNARDO *(încet, Mărgăritei):* Tocmai. O să-ţi povestesc. *(Luciettei.)* Ia şterge-o tu de-aici!

LUCIETTA: Dar cu ce te supăr?

LUNARDO: Şterge-o, când îţi spun!

LUCIETTA: Ei, la naiba!... Îţi verşi tot veninul pe mine?

LUNARDO: Ai ieşit, sau vrei să te plesnesc?

LUCIETTA: Îl auzi, măicuţă?

MARGARITA *(blândă):* Du-te, dacă ţi-a spus tata să te duci; ascultă-l.

LUCIETTA *(sieşi):* Ah, dac-ar fi trăit mama!... Dar lasă, nu-i nimic: dac-o fi să iau un bădăran, îi scot sufletul. *(Iese.)*

SCENA 3

LUNARDO şi MARGARITA

MARGARITA: Dragă jupâne Lunardo, cu ea de faţă nu pot să-i ţin partea; dar vorbind drept, prea te porţi aspru cu biata fată.

LUNARDO: Vezi cum judeci ca o nepricepută? Eu de iubit o iubesc, dar nu vreau să-i dau nas.

MARGARITA: N-are parte, mititica, nici măcar de-o petrecere!

LUNARDO: Fetele să stea acasă; nu să umble razna!

MARGARITA: Dar barem o dată... la o comedie... la...

LUNARDO: Nu! Când oi mărita-o, vreau să-i pot spune lui bărbatu-su: Ia-o, jupâne... poftim, ţi-o dau... dar să ştii, să nu zic vorba aia, că nici mască pe obraz nu şi-a pus vreodată, nici piciorul în teatru nu i-a călcat!

MARGARITA: Dar, vorba e, ce s-aude cu măritişul?

LUNARDO: I-ai spus fetei ceva?

MARGARITA: Eu, nimic!

LUNARDO: Nu cumva?

MARGARITA: Zău că nu!

LUNARDO: Apăi eu cred - dacă vrei să ştii - c-am şi măritat-o.

MARGARITA: Cu cine? Se poate şti?

LUNARDO *(priveşte în jur):* Ssst! nici vântul să nu afle. Cu fecioru lui jupân Maurizio.

MARGARITA: Cu Filippetto?

LUNARDO: Ssst! Taci! Să nu scoţi o vorbă!

MARGARITA: „Taci-taci”!... la naiba cu-atâta taină, că doar nu-i un lucru de ruşine, vreo contrabandă.

LUNARDO: Nu vreau să-şi vâre nimeni nasul în treburile mele.

MARGARITA: Şi se face repede?

LUNARDO: Repede.

MARGARITA: Dar a cerut-o?

LUNARDO: Păi cum altfel? Mi-am şi dat consimţământul.

MARGARITA *(mirată):* Cum? Ţi-ai dat consimţământul?

LUNARDO: Da, cocoană; ce te miri?

MARGARITA: Fără să-i spui fetei o vorbă?

LUNARDO: Eu sunt stăpânul!

MARGARITA: Şi ce zestre-i dai?

LUNARDO: Cât vreau, atâta-i dau!

MARGARITA: Da?... Dar atunci eu ce mai sunt aici... cum mă vezi şi cum te văd... statuie? Mi-e nu-mi spune nimeni nimic?

LUNARDO: Păi îţi spusei chiar acum... cum mă vezi şi cum te văd!

MARGARITA: Bine… Dar fata când o să afle?

LUNARDO: Când s-o cununa.

MARGARITA: Şi, înainte, n-o să se vadă de loc cu băiatul?

LUNARDO: Nu.

MARGARITA: Dar eşti sigur c-o să-i placă?

LUNARDO: Eu sunt stăpânul.

MARGARITA: Bine, bine, e fata dumitale... nu vreau să mă amestec. Fă ce vrei cu ea!

LUNARDO: Vreau să nu fie om pe lume care să se poată lăuda că mi-a văzut fata! Cel care-o vede trebuie să se şi cunune cu ea! Asta e!

MARGARITA: Dar dacă o vede şi totuşi n-o vrea?

LUNARDO: Taică-său mi-a dat cuvântul!

MARGARITA: Frumoasă cununie!

LUNARDO: Şi ce-ai vrea, mă rog, dumneata? Să se iubească întâi, şi pe urmă să se cunune?

MARGARITA: Stai!... bate cineva... Mă duc să văd.

LUNARDO: Lasă, că se duce slujnica.

MARGARITA: E dincolo, face paturile. Mă duc eu.

LUNARDO: Nu, cucoană! Nu vreau să te arăţi în balcon.

MARGARITA: Ţi-o fi frică să nu cad, ai?

LUNARDO: N-auzi că nu vreau să te duci? Eu mă duc! Să nu zic vorba aia! Eu sunt stăpânul! Eu sunt stăpân! *(Iese.)*

SCENA 4

MARGARITA, apoi *LUNARDO*

MARGARITA: Păcatele mele, de ce om am avut parte în viaţă! Să răscoleşti întreg pământul, şi nu mai dai peste unul ca el. Vai, şi în aşa hal m-a înnebunit cu „să nu zic vorba aia” a lui, că uite... cum mă vezi şi cum te văd, nu-l mai pot răbda!
LUNARDO: Ghici cine e?
MARGARITA: Cine?
LUNARDO: Jupân Maurizio.
MARGARITA: Tatăl băiatului?
LUNARDO: Ssst, taci! Chiar el.
MARGARITA: A venit, ca să cădeţi la învoială?
LUNARDO: Şterge-o dincolo.
MARGARITA: Cum, mă dai afară?
LUNARDO: Da, cocoană; şterge-o.
MARGARITA: Nu vrei să aud şi eu?
LUNARDO: Nu, cocoană.
MARGARITA: E-te-tee!... Dar ce-s eu?
LUNARDO: Eu sunt stăpânul.
MARGARITA: Şi eu nu-s nevasta dumitale?
LUNARDO: Şterge-o, când îţi spun!
MARGARITA: Vai, ce urs eşti!
LUNARDO: Mai repede!
MARGARITA *(porneşte, dar încet):* Dar ce sălbăticiune de om!
LUNARDO *(înfuriat):* Ai ieşit?
MARGARITA: Ce lighioană! *(Iese.)*

SCENA 5

LUNARDO, apoi *MAURIZIO*

LUNARDO: Bine că s-a dus. De vorbă bună nu înţelege. Până nu ţipi... Nu pricep femeile astea ce e iubirea! Eu o iubesc la nebunie... dar în casa mea, stăpân sunt eu!

MAURIZIO: Jupân Lunardo, sluga dumitale.

LUNARDO: Bun venit, jupân Maurizio.

MAURIZIO: Am vorbit cu fiu-meu.

LUNARDO: I-ai spus că vrei să-l însori?

MAURIZIO: I-am spus.

LUNARDO: Vai de mine! Şi el ce-a zis?

MAURIZIO: Mi-a răspuns că da, dar că ar dori să-ţi vadă fata.

LUNARDO *(supărat):* A, nu! Asta nu se poate! Nu ne-a fost vorba aşa!

MAURIZIO: Bine, bine, nu te supăra, că băiatul o să facă ce vreau eu.

LUNARDO: Când vrei, zestrea... să nu zic vorba aia!... e gata. Am zis şase mii de ducaţi, şase mii îţi dau. Şi ţi-i dau după cum ţi-e porunca: în galbeni de aur, în ducaţi de argint, sau în bilete de bancă.

MAURIZIO: Bani peşin nu vreau. Ori îmi dai un înscris pe numele meu, ori băgăm banii în vreo afacere bună.

LUNARDO: Cum doreşti, aşa facem.

MAURIZIO: Să nu te apuci să cheltuieşti pe rochii, că nu vreau.

LUNARDO: Eu îţi dau fata aşa cum e.

MAURIZIO: Are ceva lucruri de mătase?

LUNARDO: Acolo... un lucru, două...

MAURIZIO: Pentru că eu, în casa mea, nu vreau mătase. Să-mi dea Dumnezeu zile multe... şi atât cât oi trăi eu, n-o să umble decât în rochie de lână! Şi să n-o prind nici cu mantile, nici cu capişoane, nici cu volănaşe, nici cu zorzoane, nici cu zulufi pe frunte! Este?

LUNARDO: Bravo! Eşti un om minunat! Aşa-mi place şi mie! Dar, cât priveşte giuvaierurile...

MAURIZIO: Le fac, le fac verighete de aur: iar la nuntă, o să-i dau fetei o bijuterie care-a fost a nevesti-mii şi o pereche de cercei cu perle.
LUNARDO: Bun, bun! Dar nu cumva să faci greşeala să dai să-i monteze după moda de-acum.
MAURIZIO: Că doar n-oi fi nebun! Ce-i moda asta? Giuvaierurile sunt oricând la modă. Ce e mai de preţ: montura… ori piatra?
LUNARDO: Şi totuşi, în ziua de azi... că iar îmi vine să zic vorba aia!... se azvârle bani cu nemiluita pe monturi de-astea noi.
MAURIZIO: Şi ia, numai socoteşte puţin: pune dumneata de montează la fiecare zece ani o bijuterie… şi până-ntr-o sută de ani ai plătit-o de două ori!
LUNARDO: Aşa e... Numai că puţini judecă înţelept ca noi.
MAURIZIO: Şi şi mai puţini cei cu chimirul plin ca noi.
LUNARDO: Da... şi de-aia ne-au scos vorbă că nu ştim să ne bucurăm de bani.
MAURIZIO: Nenorociţii! Ştiu ei ce e în sufletul nostru? … pot ei să creadă că mai e şi altă lume, afară de-a lor?... He-hei, cumetre!... ce bucurie mai mare, decât să poţi spune: am tot ce-mi trebuie... nu duc nici lipsă de nimic... şi, oricând am poftă, pot să cheltuiesc o sută de ţechini!
LUNARDO: Aşa, aşa, jupâne!... şi să mănânci pe cinste claponi graşi, puicuţe fragede şi pulpă de viţel.
MAURIZIO: Şi pentru noi toate-s mai bune şi mai ieftine, că le plătim cu bani gheaţă.
LUNARDO: Iar în casele noastre n-auzi gălăgie ori ciondăneală!
MAURIZIO: Nimeni care să ne încurce socotelile…
LUNARDO: Sau să-şi vâre coada în treburile noastre!
MAURIZIO: Noi suntem stăpânii!
LUNARDO: La noi nu cântă găina!
MAURIZIO: Şi copiii stau smirnă!
LUNARDO: Aşa mi-am crescut fata!

MAURIZIO: Nu mai vorbesc de fiu-meu: e o perlă! O părăluţă nu se-ndură să arunce, aşa să ştii!

LUNARDO: Fata mea se pricepe la orice. Am pus-o să facă de toate în casă. Până şi să spele vasele.

MAURIZIO: Şi pe fiu-meu, ca să nu i se aprindă călcâiele după vreo slujnicuţă, l-am învăţat să-şi ţese cu mâna lui găurile de la ciorap şi să-şi pună singur capac la nădragi.

LUNARDO *(râde):* Bravo!

MAURIZIO *(râde):* Da, zău aşa!

LUNARDO *(frecându-şi mâinile şi râzând):* Ei, atunci să grăbim căsătoria asta! Ce zici!

MAURIZIO *(la fel):* Când vrei, cumetre… eu sunt gata!

LUNARDO: Azi te aştept la mine la masă. Ştii de cea, că doar ţi-am spus. Afară de asta, am nişte delicatese la masă, să nu zic vorba aia, o grozăvie.

MAURIZIO: Le stingem!

LUNARDO: Şi o să huzurim!

MAURIZIO: Şi o să ne veselim!

LUNARDO: Şi pe urmă să mai spună că suntem sălbatici!

MAURIZIO: Pfff!

LUNARDO: Caraghioşii dracului! *(Ies.)*

SCENA 6

Cameră în casa lui Simon
MARINA şi FELIPPETTO

MARINA: Ce-i, nepoate? Mare minune c-ai venit să mă vezi!

FELIPPETTO: Am ieşit de la prăvălie şi, înainte de-a mă duce acasă, m-am abătut niţeluş pe la dumneata, să-ţi dau bună ziua.

MARINA: Bravo, Felippetto! Bine-ai făcut…. Dar ia spune: nu vrei să-ţi dau ceva de mâncare?

FELIPPETTO: Mulţumesc, tuşico… dar trebuie să dau fuga acasă, că dacă ajunge tata înainte, apăi să te ţii!

MARINA: Dacă-i spui c-ai fost la mătuşa Marina, n-o să-ţi zică nimic.

FELIPPETTO: Se vede cât de acolo că nu-l cunoşti! Nu-i mai tace gura, o clipă nu mă lasă să răsuflu.

MARINA: Pe de o parte bine face ce face… Însă la tuşă-ta trebuie să te lase.

FELIPPETTO: De câte ori nu i-am spus şi eu, dar nu vrea să mă lase nici la dumneata.

MARINA: E-un încuiat, ca şi bărbatu-meu!

FELIPPETTO: E acasă unchiul Simon?

MARINA: Nu e, dar trebuie să pice din clipă-n clipă.

FELIPPETTO: Şi dumnealui, cum mă prinde pe-aici, cum mă ia la trei păzeşte.

MARINA: Lasă-l să-i meargă gura. I-auzi drăcie! Eşti doar nepotul meu, copilul surorii mele… După ce-am pierdut-o pe ea, sărăcuţa, pot să spun că nu mai am pe nimeni pe lume, afară de tine.

FELIPPETTO: N-aş vrea ca, din pricina mea, să te certe şi pe dumneata.

MARINA: O, cât despre mine, dragul mamei, n-avea tu nicio grijă. Mie, numai atâtica dacă îndrăzneşte să-mi spună, eu îi răspund uite, pe-atâta! He-he!… Că, dacă m-aş lăsa, ar fi vai de capul meu. Din toate i-ar sări ţandăra. Să răscoleşti pământul, şi nu cred c-ai da peste un om mai bădăran ca al meu!

FELIPPETTO: Mai-mai ceva decât tata?

MARINA: Nu ştiu, dar cred că se pot lua de mână.

FELIPPETTO: De când sunt pe lume, tuşico, o dată nu m-a lăsat să mă distrez şi eu cât de cât!… Ziua, treabă la prăvălie, treabă acasă. Sărbătoarea, mai fac ici-acolo ce trebuie, apoi fuga acasă. Servitorul are poruncă să mă urmărească peste tot şi abia l-am putut convinge

acum să mă lase până aici... Nu tu o plimbare în grădină, ori la Castel[2]; nici măcar prin Piaţă[3] nu ştiu dacă am trecut în viaţa mea de trei-patru ori! Ce face dumnealui, aia vrea să fac şi eu. Adică seara, până la opt, la prăvălie... apoi masa... apoi în pat şi noapte bună.

MARINA: Bietul băiat! Zău, să nu vorbesc cu păcat... sigur că tineretul trebuie ţinut puţin din scurt; dar nici aşa!

FELIPPETTO: Ei!... nu ştiu dacă de-acum înainte o să mai meargă aşa.

MARINA: Păi ce, doar eşti băiat mare... ar putea să-ţi dea puţină libertate...

FELIPPETTO: N-ai aflat nimic, tuşico?

MARINA: Ce să aflu?

FELIPPETTO: De la tata? Nu ţi-a spus nimic?

MARINA: Nu l-am văzut... nici nu mai ţin minte de când.

FELIPPETTO: Aşa că nu ştii nimic, nimic?

MARINA: Nu ştiu nimic. Da' ce s-a întâmplat?

FELIPPETTO: Dacă-ţi spun, te rog să nu-i spui tatii.

MARINA: Nu-i spun, n-avea grijă.

FELIPPETTO: O vorbă să nu-i sufli, că-i bucluc!

MARINA: Ei, dacă-ţi spun că nu, e nu!

FELIPPETTO: Atunci află că... vrea să mă însoare.

MARINA: Adevărat?

FELIPPETTO: Mi-a spus chiar dânsul.

MARINA: Şi ţi-a găsit şi mireasă?

FELIPPETTO: Găsit.

MARINA: Cine e?

FELIPPETTO: Este... Îţi spun dar nu sufli o vorbă!

MARINA: Sfârşeşte odată, că m-apucă dracii! Drept cine mă iei?

---

[2] Giudecca, insulă fermecătoare vizavi şi foarte aproape de Veneţia. (n.a.).

[3] La Veneţia, când se spune Piaţa, se înţelege cea de la San Marco; celelalte se numesc *campi*. (n.a.).

FELIPPETTO: Este fata lui jupân Lunardo Crozzola.

MARINA: A, da, o ştiu. Adică pe ea n-o cunosc; dar o ştiu pe maică-sa vitregă, Margarita Salicola, care 1-a luat pe Lunardo... Lunardo ăsta e un prieten de-al lui bărbatu-meu, şi-i tot atât de bădăran ca şi el... Să ştii că a tunat şi i-a adunat: tatăl mirelui şi tatăl miresei! Da' pe fată ai văzut-o?

FELIPPETTO: Nu.

MARINA: Dar înainte să încheie contractul o să ţi-o arate totuşi!

FELIPPETTO: Ba eu tare mă tem că nu.

MARINA: Ei, asta-i bună!... Şi dacă nu-ţi place?

FELIPPETTO: Dacă nu-mi place, n-o iau şi gata!

MARINA: Ar fi mai bine s-o vezi dinainte.

FELIPPETTO: Ştiu şi eu c-ar fi! Dar cum dracu' să fac?

MARINA: Spune-i şi tu lui taică-tău!

FELIPPETTO: I-am spus, dar m-a repezit!

MARINA: Dacă aş şti cum, ţi-aş face eu serviciul ăsta.

FELIPPETTO: Ei, ce bine-ar fi!

MARINA: Dar vezi că nici ursul de jupân Lunardo nu dă nimănui voie să-i vadă fata.

FELIPPETTO: Dacă s-ar putea pune la cale vreo sindrofie...

MARINA: Ssst, taci... bărbatu-meu!

FELIPPETTO: Să plec?

MARINA: Nu, nu... stai.

SCENA 7

SIMON şi cei de mai înainte

SIMON *(aparte):* Ce-o fi căutând haimanaua asta aici?

FELIPPETTO: Sluga, unchiule!

SIMON *(brusc):* Salutare!

MARINA: Da’ frumos îmi primeşti nepoţelul!
SIMON: Când te-am luat, am stabilit că în casa mea nu vreau să văd picior de rubedenie!
MARINA: Ia te uită! Dar ce, ţi-au tocit pragul rudele mele să-ţi ceară ceva? N-au nevoie de dumneata, aşa să ştii!... O dată trece şi nepotu-meu să-mi facă o vizită... şi dumneata bombăni! Parc-ai fi trăit în pădure, sau, parc-am fi de la ţară! Om civilizat se cheamă că eşti? Ba nu eşti decât un mojic! Mojic!
SIMON: Ai isprăvit? Vezi că în dimineaţa asta n-am poftă de ceartă.
MARINA: Ce ţi-a făcut nepotu-meu, de n-ai ochi să-l vezi?
SIMON: Nu mi-a făcut nimic... ba chiar mi-e foarte drag!... da’ ştii bine că-n casa mea nu-mi place să văd mutra nimănui.
FELIPPETTO: N-avea grijă, unchiule, că nu mai calc pe-aici.
SIMON: O să-mi facă plăcere.
MARINA: Şi eu vreau să calce!
SIMON: Şi eu nu vreau să calce!
MARINA: Când e vorba de asta, nu poţi să mă împiedici.
SIMON: Ba, de la tot ce nu-mi face plăcere, pot şi chiar vreau să te împiedic.
FELIPPETTO *(dând să plece):* Sluga dumitale.
MARINA: Stai pe loc!... Ce-ai cu băiatul?
SIMON: Nu vreau să-l văd pe-aici!
MARINA: Dar pentru ce? Spune pentru ce?
SIMON: Pentru ce, pentru ne-ce... nu vreau să văd pe nimeni!
FELIPPETTO: Tişico, lasă-mă să plec.
MARINA: Bine, du-te, nepoţelul maichii, du-te. Lasă, că viu eu pe la taică-tău.
FELIPPETTO: Săru’ mâna, tuşico. Sluga dumitale, unchiule.
SIMON: Călătorie sprâncenată!

FELIPPETTO *(aparte):* O, ăsta nici nu se poate măsura cu tata... E de zece ori mai bădăran! *(Iese.)*

SCENA 8

MARINA şi SIMON

MARINA: Ăsta-i hal de-a te purta! Ce-o să spună bietul copil?
SIMON: Doar îmi ştie şi el firea: în casa mea, vreau să mă simt la largul meu.
MARINA: Şi cu ce te încurca el, cu ce?
SIMON: Cu nimic. Dar nu vreau să mă-mpiedic de nimeni.
MARINA: De ce nu te-ai dus în odaia dumitale?
SIMON: Pentru că vreau să stau aici.
MARINA: Da' ştii că eşti nostim? Ai târguit ceva?
SIMON: Nu, cocoană.
MARINA: Azi nu mai mâncăm?
SIMON: Nu, cocoană.
MARINA: Nu mâncăm?
SIMON *(mai tare):* Nu, cocoană!
MARINA: Uite, asta mai lipsea acum: să te superi şi pe masă!
SIMON: Dacă te-ar auzi cineva, ar crede că sunt un sucit, un ţicnit.
MARINA: Şi, mă rog, azi de ce nu mâncăm?
SIMON *(prost dispus):* Fiindcă mergem să mâncăm în altă parte.
MARINA: Şi de ce-mi spui asta cu atâta parapon?
SIMON: M-ai făcut să m-apuce iar răul acela al meu...
MARINA: Păi de, bărbăţele... iartă-mă... dar cu firea pe care-o ai, îşi mai iese omul câteodată din răbdări.

SIMON: Păi, mă cunoşti doar! Atunci de ce-mi faci scene de-astea?

MARINA *(sieşi):* Uf, doamne, multă răbdare-mi trebuie!... *(Tare.)* Unde mergem la masă?

SIMON: O să vii cu mine.

MARINA: Dar unde?

SIMON: Unde o să te duc eu.

MARINA: De ce nu vrei să ştiu şi eu unde?

SIMON: Dar ce nevoie ai să ştii? Ai aflat că mergi cu soţul dumitale; ajungă-ţi atât.

MARINA: să mor dacă n-ai căpia! Trebuie să ştiu neapărat unde mergem, ca să ştiu ce lume e pe-acolo şi cum trebuie să mă îmbrac! Dacă e etichetă, nu vreau să mă fac de râs.

SIMON: Acolo unde merg eu, poţi să fii încredinţată că nu e etichetă.

MARINA: Dar cu cine mergem?

SIMON: Mergi cu mine!

MARINA: Sucit om mai eşti!

SIMON: Dar şi dumneata, ce curioasă!

MARINA: Auzi! să mă duc, dar să nu ştiu unde!

SIMON: Întocmai, doamnă.

MARINA: Du-mi-s-ar numele dacă mă duc!

SIMON: Atunci o să stai acasă nemâncată.

MARINA: Mă duc să mănânc la cumnatu' Maurizio.

SIMON: Mă rog! Numai că jupân Maurizio, cumnatul dumitale, vine la masă unde ne ducem şi noi.

MARINA: Dar unde?

SIMON: Vino cu mine şi-o să afli. *(Iese.)*

SCENA 9

MARINA, apoi FELICE, CANCIANO şi CONTELE RICCARDO

MARINA: Ah, adoratule şi nepreţuitule, drăguţ mai eşti!... Bate cineva! *(Spre culise.)* Hei, n-auziţi că bate cineva?! De una ca asta, pot să râdă şi curcile! Hm! adică să mă duc în oraş... şi să nu ştiu unde?! S-a mai auzit una ca asta! Şi mi-era poftă să ies şi eu să petrec un pic; da' aşa, fără să ştiu unde, nu mă duc!... Cum să fac eu să aflu?... A! ia te uită cine vine: doamna Felice! Stai, cine-i cu ea? Unul e tăntălăul de bărbatu-său... Dar celălalt cin' să fie? Dumneaei e veşnic cu câte un cavaler codiţă! Bărbatul ei e leit cu-al meu; dar cumătra Felice se ţine tare... ce vrea, aia face... şi tăntălăul se ţine după ea ca un cotei... Uliu! Ce-o să mai urle al meu, când o vedea atâta lume! Ei, să urle sănătos! Ce? Eu i-am poftit? Mojicii nu pot să le fac.

FELICE: Bun găsit, cumătră Marina.

MARINA: Bun venit, cumătră Felice. Sluga dumneavoastră, a tuturora.

CANCIANO *(ursuz):* Sluga!

RICCARDO: Ba a dumitale prea plecată slugă, doamnă!

MARINA: Mulţumim dumitale. *(Către Felice.)* Cine-i domnul acesta?

FELICE: Nu-i de pe-aici. E un conte, un cavaler... un bun prieten de-al bărbatului meu. Nu-i aşa, jupân Canciano?

CANCIANO: Eu habar n-am!

RICCARDO: Doamnelor, sluga dumneavoastră, şi prieten cu toată lumea!

MARINA: Dacă e prieten cu jupân Canciano, nu poate fi decât un om de ispravă.

CANCIANO: Dacă-ţi spun că habar n-am cine e!

MARINA: Cum n-ai habar cine e, când el vine cu dumneata la mine-n casă?

CANCIANO: Cu miiine?

FELICE: D’apăi cu cine dară? Iubite domnule conte, iartă-l. Suntem în carnaval şi soţului meu îi place să glumească. Vrea s-o tachineze pe doamna Marina... Nu-i aşa, jupân Canciano?

CANCIANO *(sieşi):* Trebuie să tac şi să-nghit! *(Înghiţind în sec.)* Îî… da, doamnă.

MARINA *(sieşi):* Şireată mai e, doamne! *(Celorlalţi.)* Nu staţi? Vă rog, luaţi loc.

FELICE: Da, să stăm puţin. *(Se aşază.)* Aşezaţi-vă aici, domnule conte.

RICCARDO: Soarta nu-mi putea alege un locşor mai bun.

CANCIANO: Şi eu... unde să mă aşez?

FELICE *(către Canciano):* Aşază-te acolo, lângă cumătra Marina.

MARINA *(încet, către Felice):* A, nu, draga mea, că dacă vine

bărbatu-meu, e vai şi amar de mine!

FELICE *(lui Canciano):* Uite colo, nu sunt scaune?

CANCIANO: Ba da, doamnă, sunt, mulţumesc. *(Se aşază la o parte.)*

RICCARDO *(lui Canciano):* Iubite amice, poftim te rog! Dacă vrei, stai aici! Fără ceremonie! Trec eu dincolo lângă doamna Marina.

MARINA *(lui Riccardo)*: Vai nu, vai nu! Te rog! Nu te mai deranja.

FELICE: Ce sunt politeţurile astea? Ori poate-ţi închipui că soţul meu e gelos!... Auzi, jupân Canciano? Apără-te! Auzi? Te crede gelos!... Mă uimeşti, domnule conte. Soţul meu e prea om de lume şi ştie prea bine ce soţie are, ca să poată suferi de boala asta; iar dacă suferă… trebuie să-i treacă imediat! Frumos mi-ar sta mie, femeie civilizată, să nu pot vorbi fără gând ascuns cu un domn, cu o persoană la locul ei, care a venit la Veneţia pentru aceste patru zile de carnaval şi care mi-a fost recomandată de fratele meu de la Milano... Spune şi dumneata, Marina… n-ar fi nepoliticos? N-ar fi

o măgărie? A! Soţul meu nu-i din ăia, el are ambiţia să fie preţuit şi onorat... şi e fericit că nevestica lui mai petrece câte puţin, că e preţuită, şi că ştie să se poarte în lume. Nu-i aşa, jupân Canciano?

CANCIANO *(mestecând amar):* Da, doamnă.

RICCARDO: Ca să vorbesc deschis, eu... eu mă cam îndoiam de asta; dar, odată ce dumneavoastră îmi risipiţi îndoielile, iar domnul Canciano întăreşte ce-aţi spus... voi fi cu totul liniştit în această privinţă şi nu voi respinge marea cinste de a vă sluji.

CANCIANO *(sieşi):* Mare dobitoc am fost că l-am primit prima dată în casă.

MARINA: Rămâneţi multă vreme la Veneţia, domnule conte?

RICCARDO: La început, aveam de gând să stau mai puţin; dar mă simt atât de bine în acest frumos oraş, încât îmi voi prelungi şederea.

CANCIANO *(sieşi):* Nu-i mai face odată dracu' vânt de-aici?

FELICE: Prin urmare azi, cumătră Marina, luăm masa împreună!

MARINA: Unde?

FELICE: Cum unde? Nu ştii unde?

MARINA: Bărbatu-meu mi-a pomenit ceva de masa asta, dar nu mi-a spus la cine mergem.

FELICE: La cumătra Margarita.

MARINA: La cumătrul Lunardo?

FELICE: Păi da.

MARINA: Am înţeles atunci. Fac nunta, nu?

FELICE: Ce nuntă?

MARINA: Ooo! nu ştii nimic?

FELICE: Nu, închipuie-ţi! Spune-mi tot!

MARINA: Aa!... E veste mare!

FELICE: De cine-i vorba? De Lucietta?

MARINA: Da… dar ssst!… nicio vorbă!

FELICE *(îşi trage scaunul lângă Marina):* Ah, spune repede, că mor!

MARINA *(arătând spre Riccardo şi Canciano):* Numai să nu ne audă...

FELICE: Domnule Riccardo, mai spune-i şi dumneata câte ceva soţului meu, du-te mai aproape. Staţi puţin de vorbă, fiindcă lui nu-i displace, desigur, să vorbească cineva cu soţia lui; dar asta nu înseamnă că-i place să fie lăsat într-un colţ. Nu-i aşa, jupân Canciano?

CANCIANO *(lui Riccardo):* Nu te deranja degeaba... că pentru mine e tot aia dacă vorbim sau nu.

RICCARDO: Ba eu chiar ţineam să stau de vorbă cu domnul Canciano. Voiam să-l rog să-mi dea câteva lămuriri. *(Se apropie de Canciano.)*

CANCIANO *(sieşi):* Bine-a mai căzut...

FELICE *(Marinei):* Ei, ce zici?

MARINA *(râzând încet, Felicei):* Fugi de-aici, că eşti un drac şi jumătate!

FELICE: Dacă n-aş face aşa, aş da în oftică cu giuvaierul meu de bărbat.

MARINA: Atunci ce să mai zic eu!

FELICE: Spune-mi, spune-mi repede... ce-i cu Lucietta?

MARINA *(vorbind încet)*: Îţi spun tot... dar pe şoptite, să nu ne-audă nimeni.

RICCARDO *(lui Canciano):* Domnule... mi se pare că nu prea asculţi ce-ţi spun.

CANCIANO: Iartă-mă, dar eu le am pe-ale mele pe cap... nu mai am timp să mă ocup şi de-ale altuia.

RICCARDO: Bine, atunci nu te mai necăjesc. Totuşi, fiindcă doamnele tăinuiesc între ele... eu zic să spunem şi noi ceva, să vorbim împreună.

CANCIANO: De ce vrei să vorbim? Eu sunt tăcut de felul meu; curios nu sunt să aflu noutăţi şu nu prea mă dau în vânt după conversaţii.

RICCARDO *(sieşi):* Ptiu, bătu-l-ar sfântul!

FELICE *(Marinei)*: Şi n-a văzut-o deloc, deloc?

MARINA: Deloc, închipuie-ţi! Şi nici nu vor să-l lase s-o vadă!

FELICE: Ei, asta le întrece pe toate!

MARINA: Bietul băiat! Nu ştiu ce n-aş da, ca s-o poată vedea înainte de încheierea contractului.

FELICE: La ea acasă nu poate să se ducă?

MARINA: Nici pomeneală!

FELICE: Ia să ne gândim… Nu le-ar putea sluji la nimic carnavalul ăsta?

MARINA: Mai încet, că ne-aud.

FELICE *(către Riccardo):* Vedeţi-vă de treburile voastre. Nu mai tot trageţi cu urechea la ce discutăm; vorbiţi odată, ca să putem vorbi şi noi. *(În şoaptă, Marinei.)* Ştii ce-mi dă prin minte?

RICCARDO: Da… *(Lui Canciano)* Unde mergeţi diseară?

CANCIANO: Acasă.

RICCARDO: Şi doamna?

CANCIANO: Tot acasă.

RICCARDO: Aveţi sindrofie?

CANCIANO: Da, în pat.

RICCARDO: În pat? La ce oră?

CANCIANO: Cam pe la opt.

RICCARDO: Ei, văd că mă cam luaţi peste picior.

CANCIANO: Sluga dumneavoastră.

RICCARDO *(aparte):* Prost am mai nimerit-o după câte văd.

FELICE *(Marinei):* Ei, ce zici? E bine aşa? Îţi place!

MARINA: Grozav!… şi nu se poate să nu iasă bine… Numai că nu ştiu cum să fac să vorbesc cu nepotu-meu. Dacă-l chem aici, se face foc bărbatu-meu.

FELICE: Spune-i să vină la mine.

MARINA: Şi taică-său?

FELICE: Păi nu se duce şi el la masă la Lunardo? Cum o pleca babacul, să se repeadă băiatul până la mine… şi văd eu de rest!

MARINA: Şi-apoi?

FELICE: Şi-apoi, şi-apoi!... Până la „apoi” întâi vine „acum”! Ştiu eu ce-am de făcut. Las’ pe mine!

MARINA: Îi şi trimit vorbă!

FELICE *(lui Riccardo şi Canciano):* Ei, aţi amuţit?

RICCARDO: Domnul Canciano n-are poftă de conversaţie.

FELICE: Sărăcuţul... o fi având el ceva în capul acela al lui. E preocupat foc bărbăţelul meu, şi ştie să se poarte, o minune!

RICCARDO: Mă tem să nu fie bolnav...

FELICE: Vai, zău? Sărăcuţa de mine, ce mă fac? Ce ai, jupân Canciano?

RICCARDO: Nimic.

FELICE *(către Riccardo):* De ce spui atunci că e bolnav?

RICCARDO: Fiindcă a spus că vrea să se culce la opt.

FELICE *(lui Canciano):* Adevărat? Vezi de te îngrijeşte, fătul meu. Du-te acasă.

CANCIANO: Da… Însă o să vii şi dumneata cu mine.

FELICE: Fireşte! A! ia stai! Ai uitat că trebuie să mergem la operă?

CANCIANO: Eu nu merg la nici o operă.

FELICE: Cum nu mergi!?... E sau nu e asta cheia de la lojă? Nu mi-ai cumpărat-o dumneata?

CANCIANO: Am cumpărat-o... am cumpărat-o pentru că mi-ai împuiat capul! Dar la operă nu merg şi n-o să mergi nici dumneata!

FELICE: Mititelul!... *(Lui Riccardo.)* Iar glumeşte! Îl vezi, Marino dragă, cum glumeşte? Atât de mult ţine scumpul meu bărbăţel la mine, încât mi-a luat o lojă, şi o să vină şi el la operă; nu-i aşa, fătul meu? *(Încet, lui Canciano.)* Ascultă aici, nu face pe nebunul că te ia toţi dracii acasă!

MARINA *(sieşi):* Tii! Ce bucăţică!

FELICE *(lui Riccardo):* Nu doriţi să poftiţi şi dumneavoastră cu noi în lojă? Că e loc... nu, jupân Canciano?

CANCIANO *(sieşi):* Fir-ar afurisită! Mă face să joc numai cum cântă ea.

SCENA 10

SIMON şi cei de mai înainte

SIMON *(brusc):* Marina!
MARINA: Aoleu... Da, dragă?
SIMON *(aparte):* Ce-i hărmălaia asta? Ce caută ăştia aci? *(Arătând către Riccardo.)* Da ăla cine-o mai fi?
FELICE: A, jupâne Simon... toată cinstea!
SIMON *(Felicei):* Sluga dumitale. *(Marinei.)* Ei?
FELICE: Am venit să-ţi facem o vizită.
SIMON: Cui?
FELICE: Dumitale. Nu-i aşa, jupân Canciano?
CANCIANO *(între dinţi)*: M'da, doamnă.
SIMON *(Marinei):* Şterge-o de-aici... Hai!
MARINA: Cum o să fac asemenea mojicie musafirilor?
SIMON: Mi-o iau asupra. Şterge-o când îţi spun!
FELICE: Du-te, Marina... ascultă-ţi soţul când îţi cere ceva. Ia pildă de la mine: o vorbă dacă-mi zice Canciano, eu, numaidecât, mieluşel... Du-te!
MARINA: Aha... am înţeles. Cu bine!
RICCARDO *(Marinei):* Mă închin, doamnă.
SIMON *(face o reverenţă contelui):* Sluga dumneavoastră.
MARINA *(face o reverenţă contelui):* Supusa dumneavoastră.
SIMON *(imită reverenţă):* Sluga dumneavoastră.
MARINA *(aparte):* Astăzi ştiu eu de ce tac... dar viaţa asta mai departe n-o mai duc. *(Iese.)*
SIMON *(Felicei):* Cine e domnul?
FELICE: Întreabă-l pe soţul meu.

RICCARDO: Dacă vreţi să ştiţi cine sunt, nu e nevoie să vă obosiţi întrebând; vă spun eu. Sunt contele Riccardo degli Arcolai, cavaler de Abruzzo, amic al domnului Canciano şi servitorul preaplecat al doamnei Felice.

SIMON: Şi dumneata îi îngădui nevestei să aibă de-a face cu oameni de teapa asta?

CANCIANO: Da'… ce vrei să fac?

SIMON *(ieşind):* Pfui!

FELICE: Tot e ce bine-crescut că ne-a lăsat aici fără să ne spună „marş afară"! Ei, domnule conte, acum vezi deosebirea? Bărbatul meu n-ar fi în stare de aşa ceva; e om politicos... Ce rău îmi pare că nu vă putem pofti să luaţi masa cu noi! Suntem invitaţi! Dar am o propunere… pentru după masă… Iar diseară… diseară mergem împreună la operă. Nu-i aşa, jupân Canciano?

CANCIANO: Numai că eu am şi-ţi spun că…

FELICE *(îl ia de un braţ pe Canciano, iar de celălalt pe Riccardo):* Ei, lasă gura şi vino odată, jupân mototol!

ACTUL II

SCENA 1

Cameră în casa lui Lunardo
MARGARITA, îmbrăcată frumos, şi LUCIETTA

LUCIETTA: Da, mămucă, văd... Te-ai îmbrăcat frumos, n-am ce zice!
MARGARITA: Ce să fac, fetiţo! Dacă ne vin astăzi musafiri, pot să arăt aşa... cum să zic eu?... cum mă vezi şi cum te văd... ca o mahalagioaică?
LUCIETTA: Dar eu cum o să arăt?
MARGARITA: Tu, ca o fată; eşti foarte bine aşa cum eşti. LUCIETTA: Da… sunt foarte bine… adică nu-s bolnavă! Da! Mă simt foarte bine!
MARGARITA: Ce pot eu să zic, draga mea? Parcă mie, dacă aş avea vreo putere, nu mi-ar plăcea să te văd că nu duci lipsă de nimic? Dar tu ştii cum e taică-tău! Te poţi înţelege cu el ca lumea? Dacă-i spun să-ţi facă şi ţie o rochie, îmi sare-n cap. Zice că fetele trebuie să umble îmbrăcate mai simplu! Ba mai mă ceartă că-ţi caut în coarne... Aşa că, ce să fac? Ca să nu-l mai aud ţipând, nu mă amestec… îl las în plata Domnului! La urma urmei, cum nici nu eşti fata mea, n-are nici un rost să stărui prea mult…
LUCIETTA *(supărată)*: Lasă, că ştiu că nu-s fata dumitale!

MARGARITA: Ce vrei să spui? Poate că nu ţin la tine poate?

LUCIETTA: Ba nu zic că n-oi fi ţinând... dar asta nu mă încălzeşte cu nimic... Dac-aş fi fata dumitale, nu m-ai lăsa, când ne vine lume mai spălată în casă, să stau cu şorţul ăsta pe mine.

MARGARITA: Ei hai, scoate-ţi-l.

LUCIETTA: Şi dacă-l scot, ce mare scofală?

MARGARITA: Dacă-l scoţi, cum mă vezi şi cum te văd, nu-l mai ai pe tine!

LUCIETTA: Credeai că nu ştiu că râzi de mine?

MARGARITA: Păi sigur că mă faci să râd! În definitiv, ce vrei de la mine?

LUCIETTA: Aş vrea să arăt şi eu ca alte fete.

MARGARITA: Spune-i lui taică-tău. De unde vrei să chem eu acum un croitor, care să-ţi facă o rochie într-un minut? Şi pe urmă, crezi că jupân Lunardo are orbul găinilor?... că n-o să vadă îndată... cum mă vezi şi cum te văd, că ai ceva nou pe tine?

LUCIETTA: Eu nu-ţi cer o rochie nouă; dar să am şi eu acolo, barem o podoabă... Uite, n-am la mâneci nici măcar o zdreanţă de dantelă! Am cârpa asta de guleraş, de mi-e mai mare ruşinea. E mai bătrân decât bunica!... Prin casă, mai merge cu straiele astea... dar aş vrea să le înfrumuseţez şi eu cu ceva. Ce naiba! Nu sunt o cerşetoare! Sunt şi eu fată tânără şi cred că mi-ar sta bine să mă gătesc şi eu puţin.

MARGARITA: Ia stai, ia stai... Dacă vrei o pereche de manşete de dantelă, îţi dau eu dintr-ale mele. Vrei şi-un şirag de mărgele?

LUCIETTA: Ei ba nu!

MARGARITA: Ti-aduc acuşi. *(Aparte.)* Mi-e milă de ea, săraca! Noi femeile... ce mai!... cum mă vezi si cum te văd, suntem toate o apă! *(Iese.)*

SCENA 2

LUCIETTA, apoi MARGARITA

LUCIETTA: Dă vina pe tata! Dar mi se pare mie că dumneaei e aia care nu vrea. E drept că tata e cam bădăran, cam din topor şi că nu-i place să vadă lucruri mai drăguţe în casă; dar când are dânsa poftă să-şi facă o rochie, nu se lasă până n-o face. Tata urlă el, dar s-alege cu urlatul. La sărăcuţa de mine însă nu se gândeşte... Zi-i mamă vitregă şi pace! Parcă n-aş cunoaşte-o: îi e necaz pe mine, că-s mai tânără şi mai frumoasă. Nu-i prea convine că sunt şi eu aici în casă. Când îmi spune „fata mea” i se face gura pungă... şi când îi spun eu „mamă”, tresare c-o îmbătrânesc.

MARGARITA: Hai, scoate-ţi şorţul ăla.

LUCIETTA *(şi-l scoate):* L-am scos.

MARGARITA: Vino-ncoa’, să-ţi pun mânecile.

LUCIETTA: Întâi să le văd.

MARGARITA: Uite-le: sunt… aproape noi.

LUCIETTA: Ce să fac cu cârpele astea... să spăl vasele?

MARGARITA: Cum ai zis? Cârpe?... O frumuseţe de mâneci de tulpan, pe care nu le-am purtat decât de vreo două ori!

LUCIETTA: Nu vezi ce prăpădite sunt?

MARGARITA: Ia te uită ce nenorocire pe ea?! Acu’, crezi că toată lumea o să se zgâiască la mânecile tale, să le vadă dacă-s noi-nouţe!

LUCIETTA: Dar de-ale dumitale ai avut grijă să fie arătoase.

MARGARITA: Ia te uită, cucoana! Ăi fi vrând să te-aşezi pe-o treaptă cu mine, nu? Ia te uită!... Astea-s mânecile; vrei, le pui; vrei altele mai frumoase, caută-ţi...

LUCIETTA: Ei hai, nu te mai supăra, că le pun.

MARGARITA: Vino-aici. *(Punându-i mânecile.)* Ce ţi-e şi cu năzuroasele astea! Cu cât îi faci mai mult pentru ele, cu atât îţi aprinzi paie-n cap!

LUCIETTA *(aşezându-şi mânecile):* Că mult mai faci pentru mine!

MARGARITA *(acelaşi joc):* Fac mai multe decât trebuie!

LUCIETTA *(acelaşi joc):* Sărăcuţa! Vezi să nu te prăpădeşti!

MARGARITA *(acelaşi joc, smucind-o):* Da obraznică mai eşti astăzi!

LUCIETTA: Şi nu mă smuci aşa, că nu-s vită!

MARGARITA: Ho, prinţeso, că nici nu mă mai apropii de tine, că prea eşti delicată! De-acum încolo pune slujnica să te servească, că eu nu mai vreau să-mi fac sânge rău cu tine.

LUCIETTA: Mi-ai adus mărgelele?

MARGARITA: Ba să mă slăbeşti, că nu mai vreau să aud şi vorbe pe urmă.

LUCIETTA: Ei, nu te supăra; ştiu eu că eşti bună.

MARGARITA: Eu proastă… să mă prăpădesc cu firea pentru obraznica asta!

LUCIETTA *(plânge şi îşi şterge ochii cu batista.)*

MARGARITA: Ce te-a mai găsit? Ce ai? *(Lucietta plânge.).* Acu' de ce te miorlăieşti? Ce ţi-am făcut?

LUCIETTA *(hohotind):* Mi-ai... mi-ai spus... că-mi da-dai nişte mărgele... şi-acu'... acu' nu mai vrei să mi le... îh, îh, îh…

MARGARITA: Ei, să vezi tu cum mă supăr eu acuşi de-a binelea!

LUCIETTA: Mi le dai?

MARGARITA: Hai, vino-ncoa'! (*Vrea să-i pună şiragul la gât.)*

LUCIETTA: Întâi să le văd.

MARGARITA: Vrei neapărat să le găseşti şi la astea vreun cusur... Stai locului, să ţi le pun. Stai frumos!

LUCIETTA *(mormăind):* Cine ştie ce vechitură… or fi.

MARGARITA *(prinzându-i şiragul):* Cum, cum?
LUCIETTA: Nimic.
MARGARITA *(acelaşi joc):* Mereu bombăni!
LUCIETTA *(găseşte o mărgea spartă în sân):* Ia uite! O mărgea spartă.
MARGARITA: Ei şi? Mare nenorocire! Răsfiră-le puţin pe celelalte.
LUCIETTA: Dac-or fi toate sparte?
MARGARITA: Nu mă scoate din sărite!
LUCIETTA: Cam câţi ani să aibă şiragul ăsta?
MARGARITA: Ei, acum ţi-l iau, şi nu ţi-l mai dau îndărăt!
LUCIETTA: Ei, Doamne! Că întruna îţi sare muştarul.
MARGARITA: Dacă nimic nu te mulţumeşte!
LUCIETTA: Îmi stă bine?
MARGARITA: Minunat.
LUCIETTA: La faţă îmi stă bine?
MARGARITA: Grozav! *(Aparte.)* A naibii, cochetă mai e!
LUCIETTA *(aparte):* Nu cred, până nu văd. *(Scoate din buzunar o oglinjoară.)*
MARGARITA: Cum! umbli cu oglinda la tine?
LUCIETTA: A, e un flecuşteţ.
MARGARITA: Atâta-ţi trebuie să te vadă tata.
LUCIETTA: Lasă, nu te mai apuca să-i spui acum.
MARGARITA: Bagă de seamă! Uite-l!
LUCIETTA *(ascunde oglinda):* … dracu-n ea de viaţă… că nici n-am apucat să mă văd ca lumea!

SCENA 3

LUNARDO şi cele de mai înainte

LUNARDO *(Mărgăritei):* Ce-nseamnă asta, doamnă? Te duci la vreo recepţie?

MARGARITA: Ia te rog să nu-ncepi! O dată pe an mă-mbrac şi eu... şi dumnealui mă bârâie! Ţi-e teamă, cum mă vezi şi cum te văd, că te ruinez!

LUNARDO: Despre mine, să nu zic vorba aia, poţi să faci praf şi-o rochie pe săptămână! Slavă domnului, nu sunt din ăia care-şi mănâncă de sub unghie! Zvârl oricând o sută de ducaţi, dar nu pe caraghioslâcuri de-astea! Ce-or să zică onorabilii prieteni pe care-i aşteptăm la masă? Că eşti un manechin de modă?... Eu nu vreau să-şi bată lumea joc de mine!

LUCIETTA *(aparte):* Hi, ce bine-mi pare c-o bombăneşte!

MARGARITA: Cum îţi închipui, mă rog, c-or să vină gătite celelalte? Într-un picior c-o gheată şi în celălalt c-un papuc?

LUNARDO: Treaba lor cum vin celelalte! În casa mea însă, nu admit nici un fel de schimonoseli! S-a-nţeles? Nu vreau s-ajung de râsul lumii.

LUCIETTA: Tocmai, tocmai, tată… aşa i-am spus şi eu.

LUNARDO: Aşa, aşa... tu să fii fată cuminte, să nu te iei după ea…. Dar ce ai pe tine? Ce sunt drăcoveniile alea de la gât?

LUCIETTA: Mai nimic, tăticule... ce să fie?... acolo nişte zdrenţe… nişte vechituri...

LUNARDO: Ia scoate-ţi mărgelele alea de la gât!

MARGARITA: Tocmai, tocmai... aşa i-am spus şi eu!

LUCIETTA: Ei, lasă şi dumneata, tată, doar suntem în carnaval.

LUNARDO: Şi ce vrei să spui cu asta? Că trebuie neapărat să umbli măscuită? Hai, fără mofturi! Azi primim musafiri şi n-am chef să se spună că eu am o fată smintită şi ea are un tată fără minte! Dă mărgelele! (*Vrea săi le scoată, dar ea se fereşte.)* Dar zdrenţele astea, ce sunt? Mâneci cu dantelă? Cine ţi-a dat aşa ceva?

LUCIETTA: Mama.

LUNARDO *(Mărgăritei):* Eşti nebună? Aşa-mi creşti dumneata fata?

MARGARITA: Dacă nu-i fac gusturile, spune că n-o iubesc... c-o urăsc...

LUNARDO *(Luciettei):* De când ţi-au intrat în cap asemenea sticleţi?

LUCIETTA: Păi dacă am văzut-o pe dumneaei aşa de gătită, mi-a venit şi mie cheful.

LUNARDO *(Mărgăritei):* Auzi? Iată unde duce pilda proastă!

MARGARITA: Ea e fată şi eu sunt femeie măritată.

LUNARDO: Măritatele să fie pildă bună fetelor.

MARGARITA: Ţi-o spun s-o ştii: eu nu m-am măritat, cum mă vezi şi cum te văd, ca să-mi iau câmpii din pricina copiilor dumitale!

LUNARDO: Şi nici eu nu te-am luat... c-acu zic vorba aia!... ca să-mi faci casa de râs!

MARGARITA: Îţi fac mai multă cinste decât meriţi.

LUNARDO *(Mărgăritei):* Du-te imediat de te dezbracă.

MARGARITA: Nici să mă tai bucăţele, şi tot nu-ţi fac cheful.

LUNARDO: Atunci n-o să vii la masă.

MARGARITA: Ei şi? puţin îmi pasă.

LUCIETTA: Dar eu, tăticule, pot să vin la masă?

LUNARDO: Scoate-ţi farafastâcurile astea de pe tine.

LUCIETTA: Sigur, tăticule... dacă zici tu, sigur că le scot. Eu sunt ascultătoare. *(Îşi scoate şiragul şi manşetele de dantelă.)* Ia te uită ce mizerii, mi-e şi ruşine să le port!?

LUNARDO: Ei, ai văzut? Uite cum se cunoaşte buna creştere! Ehei! biata nevastă-mea dintâi... Aia femeie înţeleaptă! Nu şi-ar fi pus o panglică pe ea fără să mă întrebe, şi dacă mă simţea doar c-a să mă strâmb... gata, jos panglica! Binecuvântată fie ea acolo unde e! Cum am fost atât de nebun să mă însor a doua oară?!

MARGARITA: Dar eu... cât de proastă am putut să fiu, să mă mărit cu un necioplit ca tine!?

LUNARDO: Sărăcuţa de ea! Îţi lipseşte ceva? N-ai ce să mănânci?

MARGARITA: Da, sigur! Dacă o femeie are ce mânca, altceva nu-i mai trebuie!

LUNARDO: Dar ce-ţi lipseşte, mă rog?

MARGARITA: Lasă, dragă, nu mă face să vorbesc...

LUCIETTA: Tată...

LUNARDO: Ce e?

LUCIETTA: N-o să mai pun nimic pe mine, fără să te întreb.

LUNARDO: Şi n-o să te căieşti deloc.

LUCIETTA: Nici dacă mi-ar spune mama.

MARGARITA: Zi-i, zi-i, mironosiţo! Parcă nu ne-am cunoaşte! Când e de faţă, te dai de partea lui, şi-apoi, cum întoarce spatele, îl faci cu ou şi cu oţet!

LUCIETTA: Eu, doamnă? Ha!

LUNARDO *(Luciettei):* Gura! Gura!

LUCIETTA: Dar minte!

MARGARITA: O auzi cum vorbeşte?

LUNARDO *(Luciettei):* Te poftesc să taci din gură! Cu mama ta adoptivă nu se vorbeşte aşa. Trebuie s-o respecţi, s-o socoteşti ca pe mama ta adevărată.

LUCIETTA: De mine, nu poate să se plângă.

MARGARITA: Eu însă...

LUNARDO: Tu... să nu zic vorba aia, dezbracă-te repede, că-i mai sănătos.

MARGARITA: Vorbeşti serios?

LUNARDO: Vorbesc serios.

LUCIETTA *(aparte):* Mor de bucurie.

MARGARITA: Mai curând îmi rup rochia în bucăţi!

LUNARDO: Bravo! Începe, că te ajut şi eu!

LUCIETTA: Tăticule… Vin musafirii!

LUNARDO: Măgarii! Uite-i cum se grăbesc să dea buzna în casa omului fără să bată. *(Luciettei.)* Şterge-o de-aici!

LUCIETTA: Dar de ce?

LUNARDO *(Mărgăritei):* Şi tu fugi de te dezbracă!

MARGARITA: Dar ce vrei să spună musafirii?
LUNARDO: Fir-ar afurisită de treabă!

SCENA 4

SIMON, MARINA şi cei de mai înainte

MARINA: Sluga dumitale, cumătră Margarita.
MARGARITA: Sluga dumitale, cumătră Marina.
LUCIETTA: Sluga dumitale.
MARINA: Sluga dumitale, fetiţo.
MARGARITA: Jupâne Simon, sluga dumitale.
SIMON *(îmbufnat):* Sluga!
MARINA: Cum, cumetre Lunardo, nici nu ne saluţi? Biiine!
LUNARDO: M'da, mulţumesc... *(Luciettei.)* Şterge-o de-aici!
LUCIETTA *(aparte):* Nici moartă nu mă mişc de-aici.
SIMON: După cum vezi am venit, jupâne Lunardo, şi-ţi mulţumim de invitaţie.
LUNARDO *(sieşi):* Smintita de nevastă-mea şi-a pus în cap să mă otrăvească pe ziua de azi!
SIMON *(lui Lunardo):* Cumnatu-meu Maurizio n-a venit încă?
LUNARDO *(sieşi):* Ce poate să-şi zică Simon în sinea lui când o vede pe nevastă-mea aşa de împopoţonată?
MARINA *(lui Simon):* Frumoasă creştere, n-am ce zice! Nici nu te ia în seamă.
SIMON *(Marinei):* Tacă-ţi gura! Ce te bagi?
MARINA *(lui Simon):* Îţi mulţumesc şi ţie de politeţe!
MARGARITA: Poftim, cumătră Marina, scoate-ţi mantila.
MARINA: Bucuroasă. *(Vrea să-şi scoată mantila.)*
LUNARUO *(furios, către Margarita):* Dumneata treci dincolo şi scoate-ţi nu numai şalul… ci şi rochia!

MARGARITA: Io-te la el! cum te văd şi cum mă vezi, e gata să mă mănânce. Să trecem dincolo, cumătră Marina.

LUNARDO *(către Margarita):* Şi dezbracă-te şi dumneata.

MARGARITA *(râzând):* Cum? Şi eu să mă dezbrac? I-auzi, cumătră Marina, cică să mă dezbrac. Da' nostim mai e şi bărbăţelul ăsta al meu!

MARINA *(Mărgăritei):* De mine să nu te ruşinezi.

LUNARDO *(Mărgăritei):* Cine te-a pus să te împopoţonezi, să nu zic vorba aia, în aşa hal?

MARGARITA: Drăguţul de el! Dar pe dumneaei n-o vezi, cum mă vezi şi cum te văd, cum e gătită?

LUNARDO: Dumneaei nu e la ea acasă, a venit în vizită, dumneata eşti la dumneata acasă.

SIMON *(către Lunardo):* Şi eu m-am ciorovăit două ceasuri cu apucata asta, care nu s-a lăsat până nu s-a îmbrăcat cum o vedeţi, după capul ei! *(Marinei.)* Trimite-acasă, să-ţi aducă o fustă şi-o bluză!

MARINA: Vezi să nu trimit!

MARGARITA: Haidem dincolo, cumătră Marina.

MARINA: Auzi idee! Parcă ne-am fi gătit în cine ştie ce brocarturi.

MARGARITA: Capete de bărbaţi: să avem rochii... şi să le ţinem în ladă.

MARINA: S-o vezi pe doamna Felice cum e îmbrăcată!

MARGARITA: Dumneata ai văzut-o?

MARINA: A fost pe la mine.

MARGARITA: Cum era, draga mea?

MARINA *(exclamativ):* În mantilă! Avea o mantilă!!

MARGARITA: În mantilă? O...

MARINA: Dar ce mantilă! O frumuseţe!

MARGARITA: Auzi, jupân Lunardo? Felice e... cum mă vezi şi cum te văd, în mantilă!

LUNARDO: Eu nu mă amestec în treburile altora. Dar, dacă nu vrei să-ţi spun, vorba aia, dar e vorbă bine simţită: află că asta e neruşinare!

MARGARITA *(Marinei):* Şi rochia? Ce rochie avea?
MARINA: Cusută toată cu fir de argint.
MARGARITA *(lui Lunardo):* Auzi? Cumătra Felice are o rochie bătută în argint... şi dumneata îmi faci atâta tărăboi pentru zdreanţă asta de mătase??
LUNARDO: Acuşi s-o scoţi!
MARGARITA *(Marinei):* Asta s-o creadă el!... Hai, cumătră Marina, că dacă ne-am lua după capul lor, am umbla cu nişte cârpe agăţate la spate. *(Lui Lunardo.)* Acum mi-e vremea să mă-mbrac cu ce am, cât sunt tânără! *(Ieşind.)* Ăsta-i omul! Ce să-i faci?!
LUNARDO: O să mă facă să turbez femeia asta!
MARINA: Dragă jupân Lunardo, crede şi dumneata! Fii înţelegător! Are şi dânsa ambiţie... de cucoană... De, nu zic, prin casă n-avea nevoie de atâtea zorzoane... dar ce vrei? e tânără... şi de... mai neştiutoare...
SIMON: Ia isprăveşte! Gură de precupeaţă ce eşti!
MARINA: Dacă n-ar fi respectul pentru casa în care mă aflu...
SIMON: Ce-ai face?
MARINA: Ţi-aş spune vreo două, să le simţi... *(Aparte.)* Ursul dracului! *(Iese.)*

SCENA 5

LUNARDO şi SIMON

SIMON: Dacă vrei să-ţi fie viaţa dulce, însoară-te!
LUNARDO: Îţi aduci aminte de prima mea nevastă? Ce blândeţe de femeie! Asta-i o scorpie.
SIMON: Eu am fost şi mai dobitoc! Pentru că eu în viaţa mea n-am putut să sufăr muierile, domnule! Aşa mi-e

felul! Şi poftim cu cine să-mi încurc viaţa: cu împieliţata asta!

LUNARDO: În ziua de azi, mai bine te lipseşti de însurătoare.

SIMON: Dacă-i pui frâu muierii, eşti sălbatic; dac-o laşi de capul ei, eşti neghiob.

LUNARDO: De nu-mi era de fată, uite, nu vreau să zic vorba aia, dar îţi spun pe cuvânt că nu mă mai încurcam.

SIMON: Dar parcă am auzit că-ţi măriţi fata? Adevărat?

LUNARDO *(tresărind, supărat):* Cine ţi-a spus?

SIMON: Nevastă-mea.

LUNARDO *(acelaşi joc):* Cum de-a aflat?

SIMON: Cred că i-a spus nepotu-său.

LUNARDO: Felippetto?

SIMON: Da, Felippetto.

LUNARDO: Derbedeul, palavragiul... maimuţoiul! Tată-său îi spune asta în secret, şi el se duce să bată toba! Ah, acum văd că nu e cum l-am crezut. Mai-mai că-mi pare rău c-am promis fata şi nu ştiu ce mă ţine să nu zic deodată vorba aia, să stric pe loc învoiala!

SIMON: Te supără şi că i-a spus mătuşă-si?

LUNARDO: Da, mă supără; fiindcă cine nu ştie să-şi ţină gura, nu-i om cu scaun la cap; şi cine n-are scaun la cap, ăla nu-i bun de însurat.

SIMON: Ei da, aşa e; numai că azi... s-au dus tinerii de pe vremea noastră! Mai ţii minte? Nici cu atâtica n-am fi ieşit din vorba tatii!

LUNARDO: Eu aveam două surori, măritate amândouă... nu ştiu dacă le-am văzut de zece ori în viaţa mea.

SIMON: Dar eu? Eu nu vorbeam aproape niciodată cu maică-mea!

LUNARDO: Uite, eu, până azi, habar n-am ce-i aia operă, sau ce-i aia comedie.

SIMON: Ba pe mine m-au dus într-o seară cu de-a sila la operă... dar acolo am dormit tot timpul.

LUNARDO: Când eram băieţandru, mă întreba tata câteodată: „Vrei să te duc la panoramă, sau vrei să-ţi dau doi gologani?” Alegeam, fără multă vorbă, gologanii!

SIMON: Dar eu! Îmi dăruia şi mie câte un ban, la zile mari; şi eu am pus bănuţ lângă bănuţ, pân-am strâns o sută de ducaţi... pe care i-am pus cu patru la sută, care face că acum am cu patru ducaţi mai mult venit. Când îi pritocesc dintr-o palmă în alta ăşti patru ducaţi, simt o plăcere nebună! Nu din zgârcenie pentru patru ducaţi; dar mă bucur că pot să mă laud, spunând: uite, pe ăştia i-am câştigat când eram copil!

LUNARDO: Arată-mi dumneata azi un singur tânăr care să facă la fel! Toţi aruncă banii, vorba aia, cu lopata.

SIMON: Şi de-ar fi să arunce... numai banii. Dar îşi risipesc tot ce au, în chip şi fel.

LUNARDO: Şi asta-i numai din cauza libertăţii.

SIMON: Da, domnule! Cum învaţă unul să se încheie singur la nădragi, o şi ia razna!

LUNARDO: Şi ştii dumneata cine-i învaţă? Mamele!

SIMON: Să nu mai vorbim!... Am auzit şi eu nişte lucruri de mi s-a zburlit părul.

LUNARDO: Aşa-i, cumetre. Numai ce le auzi: „Bietul băiat! Să petreacă, mititelul! Ce, vrei să-l doboare melancolia?”... Şi, când vin musafirii în casă, îl cheamă numaidecât: „Vino-ncoa’, puiul maichii! Ia numai priveşte-l, cumătră Lucrezia, când îi vezi obrăjorii ăştia, apăi să i-i mănânci? Şi nici nu ştii ce hăzos e! Ia cântă tu cântecul ăla... ia joacă tu scena aia frumoasă cu Truffaldino[4]! Nu că-l laud, dragă cumătră, dar ce nu ştie el?... dansează, joacă cărţi, face poezii; şi are şi-o drăguţă, ştii? Cică vrea să se-nsoare! E el cam obraznic, dar ce să-i faci? Copil! I-o veni lui mintea la cap... Ia vin tu la mama, comoara mea, şi dă-i şi tuşichii Lucrezia o guriţă...” Pfui! murdării, neruşinare, femei fără judecată.

SIMON: Phii! ce n-aş da să fi fost aici vreo şapte-opt muieri de-astea pe care le ştiu şi eu... să te-audă!

LUNARUO: Dă-le la naiba-ncolo, că mi-ar scoate ochii!

SIMON: Astea... ce mai!... Dar ia zi: închei astă-seară contractul cu jupân Maurizio?

LUNARUO: Hai să trecem în prăvălie şi-ţi spun tot.

SIMON: Nevastă-mea cred c-o să rămână dincolo, cu-a dumitale.

LUNARDO: Nu vrei să...

SIMON: E sigur că nu se mai află nimeni pe-acolo?

LUNARUO: În casa mea!? Fără să ştiu eu, aici nu intră nimeni!

[4] Personaj din vechea comedie italiană; tipul servitorului şiret, care face pe prostul (n.r.).

SIMON: În schimb, dac-ai şti… la mine, azi-dimineaţă... Dar lasă! nici nu-ţi mai spun.
LUNARDO: Spune, spune, ce s-a întâmplat?
SIMON: Hai să ne ducem şi-ţi spun. Femei... uf! zi-le femei şi iar femei!
LUNARDO: Cine-a spus nevastă, a spus năpastă; cine-a zis muiere, a spus fiere!
SIMON *(râzând şi îmbrăţişându-l pe Lunardo):* Buuun! Asta-i, într-adevăr, vorbă de om cuminte.
LUNARDO: Şi totuşi, dacă e să spun adevărul, mie-mi plac.
SIMON: Dară mie, dară mie!
LUNARDO: Însă, acasă!
SIMON: Şi numai în doi.
LUNARDO: Şi cu uşile zăvorâte.
SIMON: Şi cu balcoanele oblonite.
LUNARDO: Şi să nu slăbeşti hăţurile!
SIMON: Şi să meargă aşa cum le mânăm noi!
LUNARDO: Şi cine-i bărbat, aşa să facă! *(Iese.)*
SIMON: Şi cine nu face aşa… nu-i bărbat! *(Iese.)*

SCENA 6

Altă cameră
MARGARITA şi MARINA

MARINA: Fă asta pentru mine! Hai, te rog… cheam-o pe Lucietta ca să-i mai spunem câte ceva despre logodnic. Îi facem şi ei o plăcere… şi o auzim şi ce părere are.
MARGARITA: Crede-mă, cumătră Marina, că nu merită.
MARINA: Ei nu... şi de ce?

MARGARITA: E o nesuferită. Eu mă dau peste cap s-o mulţumesc... şi ea e nerecunoscătoare şi... cum mă vezi şi cum te văd, obraznică şi prefăcută.

MARINA: Fată dragă, mai trece şi dumneata cu vederea... aşa e tinereţea...

MARGARITA: Dar ce, Lucietta mai e copil?

MARINA: Câţi ani să aibă oare?

MARGARITA: Păi o fi având vreo optsprezece bătuţi pe muche.

MARINA: Ei, nu mai spune!

MARGARITA: Să nu mă mişc de-aici!

MARINA: Nepotu-meu tocmai a împlinit douăzeci.

MARGARITA: Ca vârstă, se potrivesc.

MARINA: Şi unde mai pui că e băiat foarte bun.

MARGARITA: Dacă e... ca să spun drept, apăi nici Lucietta nu-i fată rea; dar are toane! Uneori mă omoară cu dragostea; alteori, mă face de-mi vine s-o omor.

MARINA: Astea-s ale vârstei, draga mea! Mi-aduc aminte, crede-mă, de parc-ar fi fost ieri: tot aşa făceam şi eu cu mama.

MARGARITA: Bine, bine... numai că nu-i totuna. O mamă adevărată n-are decât să rabde... mie, însă, ea nu mi-e nimic.

MARINA: Ei, totuşi, e fata soţului dumitale.

MARGARITA: Dar chiar el mă face de-mi trece orice poftă de dragoste pentru fată! Pentru că, dacă-i fac fetei gusturile, ţipă, şi dacă nu i le fac, mormăie. Să mor, dacă mai ştiu ce să fac!

MARINA: Fă tot ce poţi ca să grăbeşti cununia.

MARGARITA: Of, doamne! Şi mâine dac-ar fi să fie!

MARINA: Cum? N-o să se cadă azi la învoială?

MARGARITA: Nu poţi să pui temei pe bărbaţii ăştia; se schimbă dintr-o clipă într-alta.

MARINA: Totuşi, eu m-aş prinde pe orice că azi se pune la cale nunta.

MARGARITA: Azi? De ce?

MARINA: Pentru că ştiu că jupân Lunardo a poftit la masă şi pe cumnatu-meu, Maurizio. Nu prea se întrec dumnealor cu asemenea invitaţii fără o pricină oarecare... ai să vezi dacă n-am dreptate.

MARGARITA: Tot ce se poate. Dar e cu neputinţă s-ajungă la nuntă şi să nu-i spună fetei nimic!

MARINA: Parcă n-ai şti ce fel de oameni sunt. Ăştia sunt în stare să le spună aşa, hodoronc-tronc: Hai, daţi-vă mâna şi gata! Zis şi făcut!

MARGARITA: Şi dacă ar zice fata „ba”?

MARINA: Vezi? Tocmai de aia e mai bine s-o prevenim.

MARGARITA: Zici că să mă duc s-o chem?

MARINA: Dacă crezi şi dumneata că e mai bine aşa, cheam-o.

MARGARITA; Draga mea, mă bizui pe dumneata.

MARINA: Ehei, dragă cumătră Margarita, când e vorba de prevedere, apăi nimeni nu te întrece pe dumneata.

MARGARITA: Atunci mă duc şi vin. *(Iese.)*

MARINA: Biata fată! Auzi colo, să-i torni găleata-n cap, aşa, dintr-o dată! Ghinionul ei, să aibă o mamă vitregă fără un pic de minte!

SCENA 7

MARGARITA, LUCIETTA şi MARINA

MARGARITA: Hai, fetiţo, vino... că vrea să-ţi spună ceva cumătra Marina.

LUCIETTA: Vă rog să mă iertaţi că n-am venit mai devreme, dar mă tot tem să nu fac vreo prostie. În casa asta, orice faci tot rău iese.

MARINA: Da... e drept că tatăl dumitale e cam cicălitor; dar bucură-te că ai, în schimb, o mamă vitregă care ţine la dumneata.
LUCIETTA *(îi face semn cu cotul că nu-i adevărat)*: Asta aşa e, doamnă.
MARINA *(aparte):* Parcă dac-aş avea o fată vitregă, aş face altfel!
MARGARITA *(aparte):* Nu zic că n-o iubesc... dar abia aştept să n-o mai văd în ochi.
LUCIETTA: Aveaţi să-mi spuneţi ceva, doamnă Marina?
MARINA: Cumătră Margarita...
MARGARITA: Da, draga mea?...
MARINA: Spune dumneata.
MARGARITA: Nu, lasă!... începe dumneata.
LUCIETTA: Vai de mine! E de bine, ori de rău?
MARINA: De bine, de bine! De bine!
LUCIETTA: Atunci, nu mă mai chinuiţi.
MARINA: Felicitările mele, Lucietta.
LUCIETTA: Pentru ce?
MARINA *(Mărgăritei):* Să-i spun?
MARGARITA: Ei hai, dac-ai început, spune-i!
MARINA: Te felicit, că te-ai logodit.
LUCIETTA *(pierită)*: Eu!? Adevărat?
MARINA: Uită-te la ea! Nu-ţi vine să crezi?
LUCIETTA: Nu! Nu cred.
MARINA *(arătând spre Margarita):* Întreab-o şi pe ea.
LUCIETTA: E adevărat, mămucă?
MARGARITA: Mda... după cât se aude.
LUCIETTA *(Marinei):* A!... atunci nu-i nimic sigur?
MARINA: Ba eu cred că e mai mult ca sigur.
LUCIETTA: Râdeţi de mine, tuşă Marina!
MARINA: Eu să râd? Da ştiu şi cine ţi-e logodnicul!
LUCIETTA: Nu... adevărat? Cine-i?
MARINA: Cum? Nu ştii chiar nimic, nimic?
LUCIETTA: Nu ştiu. Spune-mi, te rog. Îmi pare că visez!
MARINA: Şi n-ai vrea să-ţi tălmăcim noi visul?

LUCIETTA: Vreţi?
MARGARITA: Poate te paşte norocul...
LUCIETTA: De-ar da Dumnezeu o dată. *(Marinei).* E tânăr?
MARINA: Aşa, cam de vârsta ta.
LUCIETTA: E frumos?
MARINA: Pot spune că da.
LUCIETTA *(aparte):* Vai, ce bine!
MARGARITA *(Luciettei):* Ei, acuşi - cum te văz şi cum mă vezi - mori să afli.
LUCIETTA *(Mărgăritei):* Ah, mamă, nu mă mai necăji... Parcă ţi-ar părea rău!
MARGARITA: Te-nşeli amarnic. Dac-ar fi după mine, nici măcar până mâine n-aş amâna.
LUCIETTA: Şi parcă nu ştiu eu de ce!
MARGARITA: Spune, spune, dă-i drumul!
LUCIETTA: Pentru că mă iubeşti ca sarea-n ochi!
MARGARITA *(Marinei):* O auzi cum vorbeşte?
MARINA: Dragele mele, acum v-aţi găsit să vă certaţi?
LUCIETTA *(Marinei):* Da' ia spune-mi, cum îl cheamă?
MARINA: Felippetto.
LUCIETIA: A, ce nume frumos! E de familie bună?
MARINA: E nepotul meu.
LUCIETIA *(bucuroasă, o sărută pe Marina):* Ooo!.... Vai, ce bine-mi pare, tuşico! Eşti tuşica mea iubită!
MARGARITA: Ia uite la ea! Ce giumbuşlucuri!
LUCIETTA: Lasă, că ştiu eu că dumneata n-ai pus umărul deloc...
MARGARITA: Pentru cât te-ai purtat de frumos cu mine...
MARINA *(Luciettei):* Dar, ia spune-mi, fetiţo dragă, l-ai văzut vreodată?
LUCIETTA: Eu? Păcatele mele! Când şi unde să-l fi văzut, dacă aci nu intră măcar un câine, iar eu nu mă duc nicăieri niciodată?
MARINA: Ei, o să-l vezi şi o să-ţi placă.
LUCIETTA: Adevărat? Şi când o să-l văd?

MARINA: De, asta nu ştiu; poate cumătra Margarita să ştie mai multe.

LUCIETTA: Spune, măicuţo, când o să-l văd?

MARGARITA: M'da... „măicuţo, când o să-l văd?"... O vezi ce frumos ştie să se roage? Când are interes! Când n-are, mârâie, muşcă, zgârâie...

LUCIETTA: Doară ştii cât de mult ţin la dumneata.

MARGARITA: Fugi de-aici, şireato!

MARINA *(aparte):* A naibii fată... afurisită ce-i, de n-are pereche.

LUCIETTA: Şi zi aşa, tuşă Marina. E feciorul lui jupân Maurizio?

MARINA: Da, fetiţo, e singurul lui fecior.

LUCIETTA: Vai, cât mă bucur! Dar nu cumva e şi el bădăran ca tată-său?

MARINA: Aş! o comoară de băiat...

LUCIETTA: Dar când o să-l văd şi eu o dată?

MARINA: Ca să spun drept, şi eu aş ţine să vă vedeţi înainte, pentru că... mai ştii?... s-ar putea să nu-ţi placă... sau... iar mai ştii?... să nu-i placi *tu* lui.

LUCIETTA: S-ar putea să... nu-i plac? Eu?

MARGARITA: Doar nu te vei fi crezând acuma, cum mă vezi şi cum te văd, că eşti Venus?!

LUCIETTA: Venus n-oi fi eu... dar nici muma pădurii nu-s.

MARGARITA *(aparte):* Dar închipuită mai e!

MARINA: Uite, cumătră Margarita... să-ţi spun ceva... un secret.

LUCIETTA: Pot să aud şi eu?

MARINA: Da, da, ascultă şi tu... Când am vorbit cu cumătra Felice despre nunta asta, ea să se crucească nu altceva, auzind că tinerii n-au voie să se vadă decât după încheierea învoielii. Şi s-a prins că ticluieşte ea într-un fel lucrurile! Or, după cum ştiţi, azi Felice vine aici la masă şi... să auzim ce spune.

LUCIETTA: Minunat! Într-adevăr minunat!

MARGARITA: Uşor e să spui „Minunat”! Dar, dacă bărbatu-meu prinde ceva de veste, cine plăteşte oalele sparte? Tot eu, cum mă vezi şi cum te văd!

LUCIETTA: Dar n-are cum să afle!

MARGARITA: Auzi: n-are cum! Mă rog, dar când intră cineva în casa asta, pe unde intră? Pe coş?

LUCIETTA: Eu nu mai ştiu ce să zic... Dumneata ce crezi, doamnă Marina?

MARINA: Vorbind cinstit... cumătra MARGARITA are dreptate. Să auzim ce spune Felice. Dacă se lasă cu încurcătură, apăi nici eu nu mă bag.

LUCIETTA: Vedeţi? Întâi îmi făgăduiţi marea cu sarea... şi pe urmă lăsaţi totul baltă.

MARGARITA: Sst, tăceţi, parcă aud că...

MARINA: Da, vine cineva.

LUCIETTA: Aoleu, de n-ar fi tata! O şterg.

MARINA: De ce te temi, că nu-i nici un bărbat aici.

MARGARITA: A! ştiţi cine e?

MARINA: Cine?

MARGARITA: Cumătra Felice, mascată şi parcă o vezi că pune ceva la cale!

LUCIETTA: E singură?

MARGARITA *(Luciettei):* Singură. Cu cine vrei să fie, domnişoară?

LUCIETTA *(veselă):* Nu fii rea, măicuţo... eu te iubesc...

MARINA: Ei, acum poate o să aflăm ceva.

LUCIETTA *(sărind pe loc):* Să aflăm odată ceva!

SCENA 8

FELICE în capă neagră şi mascată şi cele de mai înainte

FELICE: Sluga dumneavoastră. *(Urmează saluturile obişnuite.)*

MARGARITA: De ce aşa târziu, cumătră Felice? Nu bănuiai că toată lumea te doreşte?

LUCIETTA: Vai, cum te-am dorit!

FELICE: Uf! Dacă aţi şti ce... Staţi, să vă povestesc.

MARINA: Ai venit singură? Nu te-a însoţit nimeni? Nici măcar soţul dumitale?

FELICE: Ba am venit cu cotorul ăla de varză...

MARGARITA: Şi unde e?

FELICE: L-am trimis în prăvălie la soţul dumitale... ca să nu stea aici pe capul nostru, fiindcă avem de vorbit.

LUCIETTA *(aparte):* De mi-ar da o veste bună!

FELICE: Ştiţi cine mai e în prăvălie cu ei?

MARINA: Bărbatu-meu?

FELICE: Afară de el... Ei?

MARINA: Cine?

FELICE: Jupân Maurizio.

LUCIETTA *(aparte):* Tatăl băiatului!

MARINA: Cum de-ai putut aflat?

FELICE: Bărbatu-meu, care e şi el coşcogea necioplitul, n-a vrut să intre în prăvălie, până nu-i spune cine mai e acolo... şi atunci slujnica i-a spus că e jupân Simon cu jupân Maurizio.

MARINA: Dar ce-or fi făcând toţi acolo?

FELICE: Eu cred... cum să zic?... că pun la cale... mă-nţelegeţi ce!

MARINA: Afacerea aia!

MARGARITA: Aha, da!... Da! Acuma vin şi eu de-acasă!

LUCIETTA: Am înţeles şi eu!

MARINA: Dar cu chestia cealaltă, de care am vorbit noi două, nu e nimica nou?

FELICE: Cu... prietenul nostru?

MARINA: Da, da, cu... în fine, cu...

LUCIETTA *(aparte):* Cred că, dacă vorbesc aşa, păsăreşte, eu nu le înţeleg.

FELICE: Putem să vorbim pe faţă?

MARGARITA: Păi sigur că da, la ce mai foloseşte să ne ascundem? Doară Lucietta ştie tot.

LUCIETTA: O, scumpă doamnă Felice, vă sunt atât de îndatorată!

FELICE: Poţi să zici că ai noroc, fetiţo... dar ce noroc!

LUCIETTA: Da? de ce?

FELICE *(Luciettei)*: Până acum nu-l văzusem încă pe băiat; dar pot să te încredinţez că e un giuvaier, nu alta!

LUCIETTA *(nu mai poate de mândră.)*

MARGARITA *(Luciettei):* Hai, hai, nu te mai fuduli!

MARINA: Acu', nu că mi-e nepot, dar e un băiat şi jumătate!

LUCIETTA *(repetă jocul.)*

MARGARITA: Tocmai de-aia trebuie să fii chibzuită şi să ştii, cum mă vezi şi cum te văd, să te faci iubită!

LUCIETTA: Numai să ajungem noi acolo; pe urmă lăsaţi pe mine.

MARINA *(Felicei):* Ei, ce zici?... s-or putea vedea copiii ăştia?

FELICE: Cred că da.

LUCIETTA: Cum? Şi când? Zău, doamnă Felice... Când? Cum? Acum?

FELICE: Ce grăbită e, mititica!

LUCIETTA: De ce nu-mi spuneţi?

FELICE *(încet, celorlalte trei):* Ascultaţi... Vine aici chiar acum.

MARGARITA *(surprinsă):* Aici?

FELICE: Da, aici.

LUCIETTA *(Mărgăritei):* Şi de ce să nu vină aici?

MARGARITA: Tu, mai bine taci, că nu ştii ce vorbeşti! Dragă cumătră Felice, doar cunoşti pe bărbatu-meu: vezi să nu stricăm mai rău lucrurile.

FELICE: N-avea nici o grijă. Băiatul vine mascat şi îmbrăcat femeieşte, aşa că soţul dumitale n-are cum să-l recunoască.

MARINA: Bun, bun; ai avut o idee minunată.

MARGARITA *(către Felice şi Marina):* Ei, dragă cumătră, nici nu ştii ce miros are bărbatu-meu! Şi dacă se descoperă şiretlicul e vai şi-amar de mine!

LUCIETTA *(veselă):* N-auzi, mamă, că vine mascat?

MARGARITA: Hai, nu fi proastă!

LUCIETTA *(întristată, Mărgăritei):* O să vină îmbrăcat femeieşte!

FELICE: Zău, îmi pare şi rău, cumătră Margarita, că n-ai încredere în mine! De ce atâta grijă? Oricum ar veni, tot bine pică. Ori vine şi ne găseşte aici singure cum suntem acum, şi-atunci putem vorbi în voie; ori vine când suntem la masă, sau când e de faţă bărbatul dumitale... şi-atunci, las' pe mine, că ştiu eu cum o scot la capăt! S-or vedea copiii cum or putea... Parcă o privire acolo, pe furiş, nu spune şi că nu e destul!

LUCIETTA *(Felicei, patetică):* Pe furiş?

MARGARITA: Vine singur?

FELICE: Nu, draga mea; singur nu poate să vină; e doar mascat şi îmbrăcat femeieşte.

MARGARITA *(Felicei):* Atunci, cu cine vine?

FELICE *(Mărgăritei):* Cu un străin. *(Marinei.)* Cu cel de azi-dimineaţă.

MARINA: A... am înţeles.

MARGARITA: Numai că dacă vede bărbatu-meu, cum mă vezi şi cum te văd, lume străină în casă... foc şi pârjul se face!

FELICE: Păi şi celălalt vine mascat!

MARGARITA: Asta e şi mai rău!... Nu, nu... se poate!

LUCIETTA: Dar mai sfârşeşte, mamă, nu mai vedea numai piedici în toate! *(Aparte.)* Asta toate le vede în negru.

MARGARITA: Ştiu eu ce spun! Că doar îl cunosc pe bărbatu-meu, cum mă vezi şi cum te văd!

FELICE: Ascultă dragă, şi-al meu şi-al dumitale sunt o apă şi-un pământ! Parcă-s sunt frământaţi din aceeaşi cocă! Numai că eu, vezi? Nu mă mai sperii atâta!

MARGARITA: Ei, te fericesc că eşti mai iscusită decât mine.

LUCIETTA *(tresare):* Bate cineva!

MARGARITA: Lasă nălucile, că n-a bătut nimeni.

MARINA: Sărăcuţa! Or fi bătăile inimioarei ei...

FELICE: Uite ce, cumătră Margarita: eu, în chestia asta, n-am nimic de câştigat. M-am amestecat numai de dragul Marinei şi pentru mititica asta, la care ţin. Dar dacă dumneata te superi...

LUCIETTA *(Mărgăritei):* Vezi? Vezi ce faci?

MARINA *(Mărgăritei):* Acum, la noroc! Tot am intrat în joc!

MARGARITA *(Luciettei):* Bine, bine, însă, dacă s-o întâmpla ceva... să ştii că tu plăteşti oalele sparte.

LUCIETTA *(Mărgăritei):* N-auzi? Când spun eu că bate cineva!

MARGARITA: Da, acum bate.

LUCIETTA: Parcă doarme slujnica aia. Mă duc eu.

MARGARITA: Nu, domnişoară, nu. Mă duc eu. *(Iese.)*

SCENA 9

FELICE, MARINA şi LUCIETTA

LUCIETTA: Vă rog, nu mă lăsaţi!

FELICE: N-aş vrea s-o nemulţumesc pe cumătra Margarita.

MARINA: Ia n-o mai lua în seamă! Dacă ar fi după ea, biată
fetiţa asta ar rămâne nemăritată!

LUCIETTA: Oh, dac-aţi şti!

FELICE *(Marinei)*: Dar de ce oare? Ce are cu fata?

MARINA: Ei ce?! Invidia. Moare de necaz că ea a luat un bărbat bătrân şi fie-sa vitregă ia unul tânăr!

LUCIETTA: Tare mă tem că e aşa cum ziceţi.
FELICE: E drept că parcă n-are şir când vorbeşte: acu' spune una, acu' alta...
MARINA: Păi dacă-ţi spun eu! Habar n-are ce vrea! Uite-aşa: nici în căruţă, nici în teleguţă!
LUCIETTA: Nu e-n stare să spună altceva decât „cum mă vezi şi cum te văd... cum mă vezi şi cum te văd”.

SCENA 10

MARGARITA şi cele de mai înainte

MARGARITA: Pe dumneata te caută, cumătră Felice.
FELICE: Pe mine? Cine?
MARGARITA: Întreabă de dumneata nişte măşti.
LUCIETTA *(veselă, Felicei):* Nişte măşti care întreabă de dumneata?
MARINA *(Felicei):* O fi... pricinaşul?
FELICE *(Marinei)*: Tot ce se poate. *(Margaritei.)* Pofteşte-le în casă.
MARGARITA: Şi dacă ne pomenim aici cu bărbatu-meu?
FELICE: Ei, dacă vine bărbatul dumitale, n-oi şti eu să-i croiesc acolo vreo minciună? Nu pot să-i spun că e soră-mea, care-i măritată la Milano? Tocmai o aşteptam zilele astea şi poate să pice din clipă în clipă.
MARGARITA: Dar cu masca-bărbat ce facem?
FELICE: Ei, asta-i bună! Parcă nu pot să-i spun că acela mi-e cumnat!
MARGARITA: Bine, bine, dar bărbatul dumitale ce-o să zică?
FELICE: Bărbatu-meu, când vreau eu să zică „da”, e destul o singură privire să-i arunc şi mă-nţelege.
LUCIETTA: Mai născoceşti multe, mamă?

MARGARITA: Multe *ce?*
LUCIETTA: Piedici!
MARGARITA: Nu mă face să vorbesc că pe urmă… Ei, hai acum, totuna-i dacă or sta măştile afară, ori dacă intră în casă; la urma urmei, pe tine ar trebui să te îngrijească treaba asta mai mult decât pe mine. *(Spre culise.*) Poftiţi, măscuţelor, poftiţi în casă!
LUCIETTA *(sieşi):* Vai cum îmi bate inima!

SCENA 11

FELIPPETTO, îmbrăcat femeieşte şi mascat, CONTELE RICCARUO şi cele de mai înainte

RICCARDO: Doamnelor, preaplecata voastră slugă!
FELICE: Sluga dumneavoastră, măştilor.
MARGARITA *(înţepată):* Sluga!
MARINA *(lui Felippetto):* Mă înclin, doamnă mască!
FELIPPETTO *(face o reverenţă de femeie.)*
LUCIETTA *(aparte):* Se vede de la început ce creştere frumoasă are!
FELICE: Aţi ieşit la plimbare, măştilor?
RICCARDO: Carnavalul îţi trezeşte chef de petrecere.
MARINA: Domnişoară Lucietta, ce zici de măştile astea?
LUCIETTA *(făcând pe ruşinoasa):* Ce vreţi să spun?
FELIPPETTO *(aparte):* Drăguţa de ea! Parcă-i un măr copt!
MARGARITA: Să nu vă fie cu supărare, măştilor… dar aţi luat masa?
RICCARDO: Eu, nu.
MARGARITA: Noi, însă, am vrea să ne aşezăm la masă.
RICCARDO: Atunci, sigur… nu vă mai stingherim…
FELIPPETTO *(aparte):* Ce naiba?... Că nici nu m-am putut uita bine la fată!

RICCARDO *(lui Felippetto):* Trebuie să mergem, doamnă mască.
FELIPPETTO *(aparte):* Fir-ar să fie de treabă.
MARINA *(măştilor):* Ei, mai puteţi sta niţeluş.
MARGARITA *(aparte):* Parcă-mi şi vâjâie în urechi urletele apucatului ăla de bărbatu-meu.
FELICE *(lui Felippetto):* O vorbuliţă să-ţi mai spun, măscuţo!
FELIPPETTO *(se apropie de Felice.)*
FELICE *(lui Felippetto):* Îţi place?
FELIPPETTO *(încet, Felicei):* Ba bine că nu!
FELICE *(acelaşi joc):* O găseşti frumoasă?
FELIPPETTO *(acelaşi joc):* Şi încă cum!
LUCIETTA: Mamă! Măicuţo!
MARGARITA: Ce vrei?
LUCIETTA *(încet):* Numai un pic, un piculeţ dacă l-aş vedea şi eu!
MARGARITA: Vezi să nu te-nhaţ acum de braţ şi să te scot afară!
LUCIETTA: Uffff!
MARINA *(lui Felippetto):* Măscuţo! *(Felippetto se apropie de Marina.)* Îţi place?
FELIPPETTO: Şi încă mult!
MARINA *(lui Felippetto):* Nu iei puţin tabac, măscuţă?
FELIPPETTO: Da, doamnă.
MARINA: Atunci, pofteşte.
FELIPPETTO *(ia tabac cu două degete şi vrea să-l tragă pe nas fără să-şi scoată masca.)*
FELICE: Când tragi tabac, îţi scoţi masca de pe obraz. *(Îi scoate masca.)*
LUCIETTA *(uitându-se la el pe furiş):* Vai ce frumos e!
MARINA *(spre Felippetto):* Ce fată frumoasă!
FELICE: E surioara mea.
LUCIETTA *(râzând):* Îmi vine să mor de râs!
FELIPPETTO *(aparte):* Vai ce frumos râde!
FELICE: Vino-ncoa'. Dă gluga pe spate. *(Îi scoate gluga.)*

LUCIETTA *(aparte):* Îmi creşte inima când îl văd.
MARINA *(despre Felice şi Lucietta):* Care-i mai frumoasă din astea două fete?
FELIPPETTO *(se ruşinează şi se uită pe furiş la Lucietta).*
LUCIETTA *(face la fel).*
RICCARDO *(aparte):* Mulţumită doamnei Felice mi-a fost dat să asist azi la cea mai drăgălaşă comedie din lume.
MARGARITA *(Luciettei şi lui Felippetto):* Ei haideţi, acum gata, că n-am poftă, cum mă vezi şi cum te văd, să dăm de bucluc... Uite, să nu mai vorbim pe ocolite. Mulţumiţi doamnelor că v-au prilejuit întrevederea asta şi rugaţi-vă lui Dumnezeu să vă ajute să vă cununaţi, dacă aşa v-o fi scris!
FELICE: Acum duceţi-vă, măştilor; deocamdată, mulţumiţi-vă cu atâta.
FELIPPETTO *(aparte):* Parcă nici nu pot să mă desprind din loc.
LUCIETTA *(aparte):* Îmi răpeşte inima.
MARGARITA: Slavă Domnului c-am scăpat cu faţa curată!
MARINA *(lui Felippetto):* Trage-ţi gluga pe cap.
FELIPPETTO: Cum s-o trag? Nu mă pricep.
FELICE: Vino-ncoa, să te dichisesc eu. *(Îi aşază gluga.)*
LUCIETTA *(râzând tare):* Mititelul... nici nu ştie cum să-şi pună masca.
FELIPPETTO *(Luciettei):* Râzi de mine?
LUCIETTA *(râzând):* Eu, nu!
FELIPPETTO: Şireato.
LUCIETTA *(aparte):* Vai, drăguţ e!
MARGARITA: Vai, sărăcuţa de mine! Ce mă fac?
FELICE: Ce e? Ce s-a-ntâmplat?
MARGARITA: Bărbatu-meu! Vine!
MARINA: Phii, lua-l-ar... şi al meu!
FELICE: Dacă vă spun că e soră-mea!
MARGARITA: O fi, dar dacă mă prinde cu minciuna, numai eu ştiu ce m-aşteaptă! *(Lui Felippetto, împingându-l.)* Repede, repede, ascundeţi-vă! Dumneata treci în odaia

aia! *(Lui Riccardo.)* Iar dumneata, te rog, domnule, du-te dincolo!
RICCARDO: Ce încurcătură mai e şi asta?
FELICE: Du-te, du-te, domnule Riccardo. Fii atât de bun.
RICCARDO: O! ca să vă fiu pe plac, o fac, o fac şi pe-asta! *(Intră într-o cameră.)*
FELIPPETTO *(aparte, intrând în altă cameră):* De-aici, o să trag cu urechea!
LUCIETTA *(aparte):* Îmi tremură picioarele de nu mai pot!
MARGARITA *(Felicei şi Marinei):* V-am spus că n-o să scap cu faţa curată!
MARINA: Nu te mai... că nu-i nimic.
FELICE: Când ne-om duce la masă, or s-o şteargă amândoi.
MARGARITA: Parcă mi-a luat Dumnezeu minţile.

SCENA 12

LUNARDO, SIMON, CANCIANO şi cele de mai înainte

LUNARDO: Plecăciune, doamnelor! Vi s-or fi lungit urechile de foame! Nu?... Mâncăm îndată. Îl mai aşteptăm pe cumătrul Maurizio, şi, cum vine, ne şi aşezăm la masă.
MARGARITA: Păi nu era aici cumătrul domnul Maurizio?
LUNARDO: Ba era, dar s-a dus puţin că mai are ceva de făcut şi se întoarce îndată. *(Luciettei.)* Dar tu ce ai, că pari cam îmbufnată?
LUCIETTA: Nimic. Vrei să trec dincolo?
LUNARDO: Nu, nu, fata tatii, rămâi aici cu noi... pentru că ţi-a sunat în sfârşit şi ţie ceasul ăl bun... nu-i aşa, frate Simon?
SIMON: Da, da... şi mă bucur pentru ea, mititica!

LUNARDO *(lui Canciano):* Dumneata ce zici, cumetre Canciano?

CANCIANO: Da, ce-i drept, merită şi ea bucuria asta.

LUCIETTA *(aparte):* Nu mă slăbeşte de loc tremuriciul ăsta!

FELICE: Ai vreo veste să ne dai, fupân Lunardo?

LUNARDO: Da, doamnă.

MARINA: Ei, hai, s-o auzim şi noi!

MARGARITA *(lui Lunardo):* Eu sunt totdeauna ultima care află.

LUNARDO: Ascultă, nevastă, astăzi poţi să spui ce vrei, că eu tot nu mă supăr!... Azi sunt mulţumit şi vreau să ne veselim cu toţii... Vino-ncoa', Lucietta! *(Ea se apropie tremurând).* Ce ai?

LUCIETTA *(tremurând):* Nici eu nu ştiu...

LUNARDO: Ai friguri?... Ei, ia ascultă ici, să vezi cum îţi trec! Înaintea soţiei mele, care îţi ţine loc de mamă... şi în faţa acestor doi oameni de ispravă şi a soţiilor lor... află, fata mea, că eşti logodită.

LUCIETTA *(tremură, plânge, e gata să cadă.)*

LUNARDO: Ei, ce te-a găsit? Îţi pare rău că te-ai văzut logodită?

LUCIETTA: Nu, tată!

LUNARDO: Ei... şi ştii cine e logodnicul?

LUCIETTA: Da, tată.

LUNARDO *(ca ars):* Cum ştii? De unde ştii? Cine ţi-a spus?

LUCIETTA: Nu, tată, nu ştiu. Iartă-mă, te rog, că nici nu-mi dau seama ce spun.

LUNARDO *(către Simon şi Canciano):* Oooo, câtă inocenţă! Uite, aşa am crescut-o eu!

FELICE *(încet, Mărgăritei):* Dac-ar şti el cum stă treaba!

MARGARITA *(Felicei):* Tremur să nu afle!

MARINA *(Mărgăritei):* Nu mai e nici o primejdie.

LUNARDO: Ei bine, fetiţo, află că logodnicul tău e feciorul cumătrului Maurizio, nepotul cumetrei Marina.

MARINA: Adevărat? Nepotu-meu?

FELICE: Ce spui, dom’le?
MARINA: E, într-adevăr, un băiat cum nu se mai află.
FELICE: Mai bine nici că se putea!
MARINA: Când se face cununia?
LUNARDO: Azi.
MARGARITA: Azi?
LUNARDO: Da, azi! Chiar acuşi. Cumătrul Maurizio s-a repezit până acasă; s-a dus să-şi ia feciorul, îl aduce aici. Mâncăm împreună şi apoi tinerii îşi dau mâna imediat.
MARGARITA *(aparte, tresărind):* Aoleu! Păcatele mele!
FELICE: Da’ cum? Aşa, la iuţeală?
LUNARDO: Mie nu-mi place ciorba lungă.
LUCIETTA *(aparte):* Acu-mi tremură şi inima, şi ficatul, şi rinichii...
LUNARDO *(Luciettei):* Da’ tu ce ai?
LUCIETTA: Eu?... nimic.

SCENA 13

MAURIZIO şi cei de mai înainte

LUNARDO *(către Maurizio):* Ei, în sfârşit, iată-te!
MAURIZIO *(agitat):* Iată-mă.
LUNARDO: Da’ ce ai?
MAURIZIO: Nu-mi vin în fire!
LUNARDO: Ce s-a întâmplat?
MAURIZIO: Mă duc acasă să-mi iau băiatul... caut băiatul peste tot... şi băiatul nicăieri! Întreb... cercetez... şi mi se spune, în sfârşit, c-a fost văzut în tovărăşia unui oarecare domn Riccardo, prieten cu doamna Felice. *(Către Felice.)* Cine-i acest domn Riccardo? Cine e

străinul ăsta şi ce are de împărţit omul ăsta cu fiul meu?

FELICE: Cât priveşte pe fiul dumitale, nu ştiu nimic. Cât priveşte însă pe străin, e un cavaler foarte onorabil. Nu-i aşa, jupân Canciano?

CANCIANO: Eu habar n-am cine e, şi nu ştiu cine dracu' mi 1-a vârât pe gât. Dacă am tot tăcut pân-acum şi am înghiţit, a fost numai ca să-ţi fac damblaua şi să nu ne luăm la harţă; dar acuma ţi-o spun răspicat că la mine-n casă nu mai are ce căuta. De unde ştiu eu că n-o fi vreun bandit din ăia, care caută oameni pentru oaste?

SCENA 14

RICCARDO, cei de mai înainte, apoi FELIPPETTO

RICCARDO *(lui Canciano):* Fă bine şi măsoară-ţi cuvintele când vorbeşti despre un cavaler onorabil.

LUNARDO *(lui Riccardo):* În casa mea?

MAURIZIO *(lui Riccardo):* Unde e fiul meu?

RICCARDO *(lui Maurizio):* Fiul dumitale e dincolo!

LUNARDO: Acolo... în cameră?!

MAURIZIO: Unde eşti, nenorocitule?

FELIPPETTO *(se aşază în genunchi):* Vai, tată, iartă-mă.

LUCIETTA *(şi ea în genunchi):* Vai, tată, fie-ţi milă.

MARGARITA *(dezvinovăţindu-se):* Eu, barbatele, nu ştiu, n-am văzut!

LUNARDO: Ai să mi-o plăteşti, netrebnico! (*Vrea s-o cârpească.)*

MARGARITA: Ajutor!

MARINA: Opriţi-l!

FELIPPETTO: Prinde-ţi mâna!

SIMON: Astâmpără-te... omule!

CANCIANO: Nu da... fii cuminte.

(Simon şi Canciano îl trag pe Lunardo deoparte şi ies cu el.)

MAURIZIO: Aici, aici, vino-aici, derbedeule! *(Ia pe Felippetto de braţ.)*
MARGARITA: Aici, aici, vino aici, prefăcuto! *(Ia pe Lucietta de braţ.)*
MAURIZIO *(târându-l după el):* Hai să plecăm!
MARGARITA *(târând-o după ea):* Hai cu mine, n-auzi?
MAURIZIO *(lui Felippetto):* Îţi dau eu ţie după ceafă, acasă!
MARGARITA *(Luciettei):* Toate, numai din pricina ta!
FELIPPETTO *(plecând, o salută pe Lucietta.)*
LUCIETTA *(plecând, îşi dă cu pumnii în cap.)*
FELIPPETTO: Sărăcuţa de ea!
LUCIETTA: Vai, ce nenorocită sunt!
MAURIZIO *(împingându-l din urmă):* Ai de gând să ieşi odată? *(Ies.)*
MARGARITA *(împingând-o din urmă pe Lucietta):* Blestemat fie ceasul în care am intrat în casa asta. *(Iese.)*
MARINA: Pfui, ce zarvă, ce aiureală! Biata fetiţă! Bietul nepoţel! *(Iese.)*
RICCARDO: În ce încurcătură m-aţi băgat, doamnă!
FELICE: Domnule, dumneata eşti cavaler adevărat?
RICCARDO: Ce rost are întrebarea?
FELICE: Eşti, sau nu eşti cavaler?
RICCARDO: Eu mă mândresc că sunt, doamnă!
FELICE: Bine! Atunci, vino cu mine.
RICCARDO: Ca să facem ce, doamnă?
FELICE: Sunt o femeie cumsecade... Am făcut o greşeală şi vreau s-o dreg.
RICCARDO: Dar cum?
FELICE: Ei, cum-cum? Păi dacă-ţi spun cum, se termină

comedia!... Hai cu mine! *(Ies.)*

ACTUL III

SCENA 1

Camera lui Lunardo

LUNARDO, CANCIANO şi SIMON

LUNARDO: Mi-e cinstea în joc… cinstea mea! E vorba, să nu zic vorba aia, de numele casei mele... de faima unui om ca mine! Ce-o să se vorbească despre mine… despre Lunardo Crozzola?
SIMON: Nu te mai necăji, cumetre; ce vină ai dumneata? Femeile poartă toată vina… Dumneata dă-le o pedeapsă bine simţită şi toată lumea o să te laude.
CANCIANO: A! nici vorbă că trebuie să le dai o pildă! Trebuie să înfrângi trufia acestor femei ţanţoşe ca să-i înveţi şi pe ceilalţi bărbaţi cum să le pedepsească.
SIMON: Şi pe urmă, n-au decât să spună că suntem bădărani!
CANCIANO: Să ne facă şi sălbatici!
LUNARDO: Nevastă-mea e capul răutăţilor.
SIMON: Pedepseşte-o!
LUNARDO: Şi după ea prefăcuta aia mică.
CANCIANO: Pune-o cu botul pe labe!
LUNARDO *(lui Canciano):* Iar nevasta dumitale vine după ele, în rândul al treilea, că le-a ţinut isonul.
CANCIANO: Am s-o pedepsesc.

LUNARDO *(lui Simon):* Şi a dumitale o fi fost înţeleasă cu ele.

SIMON: Nici o grijă; o să plătească!

LUNARDO: Da, da, prieteni... numai că trebuie să ne sfătuim, să vedem cum. Cum o să plătească. Uite ce, prieteni, să vorbim, să ne sfătuim. Cu astea, să nu zic vorba aia, cam ce-avem de făcut? Cu fata e uşor. Am cugetat şi-am şi hotărât. Întâi şi-ntâi, adio măritiş! Nici să nu mai gândească la aşa ceva. O trimit să stea închisă între patru pereţi, într-un loc departe de lume... şi gata! Dar pe neveste cum să le pedepsim? Ia să vedem, ce ziceţi?

CANCIANO: Ca să vorbesc cinstit, nu prea ştiu cum.

SIMON: Dac-am putea să le închidem şi pe ele între patru pereţi, într-un loc retras... şi aşa să ne descotorosim de ele.

LUNARDO: Asta ar fi… să nu zic vorba aia… o pedeapsă mai mult pentru noi decât pentru ele! E cheltuială mare! Trebuie să le plătim întreţinerea, îmbrăcămintea, curăţenia… Şi-apoi, oricât ar fi ele de izolate, vor avea acolo, între patru ziduri, mai multă distracţie şi mai multă libertate decât au în casa noastră. Nu judec bine?

SIMON: Ba judeci foarte bine. Mai ales că nici eu, nici tu, nu le lăsăm să zburde cum le place, ca prietenul Canciano.

CANCIANO: Ei, ce să fac? Recunosc... aveţi dreptate... Ah, dac-am putea să le ţinem în casă, închise într-o odaie! Bine-ar fi! Şi... nu zic... să le scoatem câte puţin, să vadă şi ele lumina zilei la vreo sărbătoare… dar asta numai împreună cu noi! Şi pe urmă iar să le închidem, aşa ca să nu le vadă nimeni şi să nu vorbească o vorbă cu nimeni!

SIMON: Femeile închise… şi să nu vorbească cu nimeni? Cu o pedeapsă ca asta, le faci să crape în trei zile!

CANCIANO: Cu atât mai bine!

LUNARDO: Bine, dar care-i omul ăla care vrea să fie zbir... Şi-apoi, dacă află neamurile, ne ridică o lume întreagă în cap; ne silesc să le dăm drumul şi ne mai scoate, pe deasupra, şi că suntem nişte urşi, nişte bădărani, nişte câini.

SIMON: Şi după ce, de voie de nevoie, te-mpaci şi le dai iar mână liberă, îşi iau şi mai rău nasul la purtare... şi pofteşte să mai fii stăpân şi să mai strigi după plac în casa ta!

CANCIANO: Aşa e, aşa e! Cum am păţit-o eu cu a mea.

LUNARDO: Cel mai bine ar fi să le tragem, să nu zic vorba aia, o sfântă de bătaie!

SIMON: Da, da... ca orice om de omenie! Şi urle lumea cât o vrea!

CANCIANO: Dar dacă se răzvrătesc împotriva noastră?

SIMON: S-ar putea şi una ca asta. Mai ştii?

CANCIANO: Eu ştiu ce spun… că, de!… sunt păţit.

LUNARDO: Aşa ceva ne-ar pune într-o încurcătură grozavă.

SIMON: Şi pe urmă ce ne facem? Asta-i! E drept acum că sunt şi oameni care-şi altoiesc nevestele... dar vă închipuiţi că în felul ăsta le pot stăpâni? Pe naiba... Se poartă şi mai prost, ca să-ţi facă în necaz... Până nu le omori, n-ai făcut nimic!

LUNARDO: Ei, nici chiar să le omori, iar nu merge.

CANCIANO: Nici gând!… Pentru că… deh!… ce mai?… oricum ai suci-o… oricum ai învârti-o... poţi trăi fără femei?

SIMON: Ah! Şi ce plăcută ar fi viaţa… să ai acolo o femeie bună, blândă, supusă... Păi n-ar fi asta un lucru minunat?

LUNARDO: Mie-mi spui? Eu am avut parte de asta o dată. Întâia mea nevastă, săraca, era un mieluşel. Asta e un şarpe.

CANCIANO: Dar a mea, dar a mea! Vrea să facă tot numai după cum o taie pe ea capul.

SIMON: Dar eu? Strig, mă înfurii şi tot nimic nu fac.

LUNARDO: La toţi e rău, nimic de zis, însă un rău care se mai poate răbda. Dar situaţia în care mă găsesc eu acuma le întrece pe toate. Vreau şi eu să găsesc o cale de ieşire şi nu ştiu ce să fac.

SIMON: Trimite-o acasă la părinţi.

LUNARDO: Ei, na-ţi-o!... ca să râdă toţi de mine cum întorc spatele.

CANCIANO: Trimite-o să stea undeva departe de-aici... trimite-o la ţară...

LUNARDO: Şi mai şi! Îmi face praf venitul în patru zile.

SIMON: Pune pe cineva să-i vorbească; dar cineva care să ştie s-o ţină la respect.

LUNARDO: Degeaba... nu ascultă de nimeni.

CANCIANO: Încearcă de-i încuie tot. Totul sub cheie, rochiile, giuvaericalele... ţine-o din scurt... nu-i da pas să ridice capul.

LUNARDO: Am încercat; nu merge, e mai rău ca oricând.

SIMON: Am înţeles cum stă treaba; fă aşa, cumetre!

LUNARDO: Aşa... cum?

SIMON: Mulţumeşte-te cu ea, aşa cum e!

CANCIANO: Aşa m-am gândit şi eu, că alt leac nu mai e.

LUNARDO: Asta o ştiu şi eu... demult... Că alt leac, după ce-o face de oaie, nu există… Şi mă învăţasem cu ea, aşa cum e... Dar ce mi-a făcut acum e prea din cale-afară! Să-mi strice mie bunătate de fată! Să-l aducă pe băiat în casă! Că eu i-l hotărâsem de bărbat… da, asta-i adevărat… dar de unde ştia dumneaei... c-acu zic vorba aia!... ce cocea în gândul meu?... De, îi dădusem eu ceva de înţeles cu măritişul... dar ce? nu mă puteam răzgândi?... nu se putea întâmpla să nu cădem la învoială?... să ne mai tocmim câteva luni... poate câţiva ani? Şi ea, tronc, mi-l aduce în casă! Şi încă mascat şi pe ascuns. Auzi, să-i lase să se vadă! Să-i lase să stea de vorbă!... Şi să facă asta cu fata mea? Cu o porumbiţă nevinovată?... Nu mă mai pot stăpâni! Să ştiu de bine că mor, da’ tot trebuie s-o pedepsesc, s-o pun cu botul pe labe.

SIMON: Cucoana Felice e de vină.
LUNARDO *(lui Canciano):* Da, trăsnită aia a dumitale de nevastă e de vină.
CANCIANO: Aşa e! Dar mi-o plăteşte ea... mi-o plăteşte!

SCENA 2

FELICE şi cei de mai înainte

FELICE: Sluga domniilor-voastre... şi mulţumim pentru dragostea ce mi-o arătaţi.
CANCIANO: Ce cauţi aici?
LUNARDO: Ce mai cauţi în casa mea?
SIMON: Ai venit aici să mai stârneşti iar o scenă ca adineauri?
FELICE: Ia uite-i cum se miră că sunt aici! Voiaţi să fi dispărut... Credeai, bărbăţele, c-am plecat cu domnul conte?
CANCIANO: Dacă mai pleci cu el, o să-ţi arăt eu cine sunt!
FELICE: Păi bine, omule, am ieşit eu vreodată fără dumneata?
CANCIANO: Frumos ar mai fi fost! Ce să zic?
FELICE: L-am primit eu vreodată în casă fără să fii şi dumneata de faţă?
CANCIANO: Asta ar mai fi lipsit!
FELICE: Atunci, de ce să crezi că am plecat cu el?
CANCIANO: Pentru că eşti o trăsnită.
FELICE *(aparte):* Face pe viteazul fiindcă sunt şi ceilalţi.
SIMON *(încet, lui Lunardo):* Ia te uită, a băgat-o în sperieţi.
LUNARDO *(încet, lui Simon):* Bine face că-şi arată colţii!
CANCIANO: Hai, cocoană, vino cu mine acasă.
FELICE: Ia las-o mai domol.
CANCIANO: Mă mir că mai ai obraz să vii aici.
FELICE: Dar de ce? Ce-am făcut?

CANCIANO: Nu mă face să vorbesc.
FELICE: Dă-i drumul!
CANCIANO: Hai, hai să mergem!
FELICE: Nu, domnule!
CANCIANO *(ameninţător):* Hai să mergem, îţi spun, că de nu... drace...
FELICE: Ia mai sfârşeşte cu „drace”, că dacă e pe drăcuit, ştiu şi eu să drăcui!... Şi ia ascultă, jupâne, ce? M-ai găsit pe uliţă? Sunt sluga dumitale? Aşa se vorbeşte cu o femeie de neam? Îţi sunt doar nevastă! Poţi să-mi porunceşti, dar nu să mă calci în picioare! Aşa cum te respect eu, trebuie să mă respecţi şi dumneata... De când te-am luat de bărbat niciodată nu mi-ai vorbit în felul ăsta. Ce înseamnă răţoielile astea? Şi drăcuiala?... Cum îndrăzneşti să ridici mâna? Să mă ameninţi dumneata pe mine? Pe-o femeie de condiţia mea?... Hai, spune, jupân Canciano: te-au asmuţit domnii ăştia? Ei te-au învăţat să te porţi aşa? Dacă eşti om, poartă-te ca oamenii; că, dacă am greşit, poţi să mă îndrepţi... nu să mă batjocoreşti, să mă ameninţi, să mă drăcuieşti şi să te porţi ca un bădăran ce eşti. Pricepi, jupân Canciano? Bagă-ţi minţile în cap dacă vrei să mi le bag şi eu!
CANCIANO *(a amuţit).*
SIMON *(lui Lunardo):* Văzuşi puhoi?
LUNARDO *(lui Simon):* Eu abia mă ţin să n-o iau de ciuf... şi uite că dobitocul a amuţit!
SIMON *(lui Lunardo):* Ce vrei să facă? S-o ia la bătaie?
FELICE: Ei, jupân Canciano, ţi-a trecut mâncărimea de limbă?
CANCIANO: Cel ce are mai multă minte se lasă păgubaş.
FELICE: Iată nişte cuvinte vrednice de Cicero... Dar dumneavoastră, domnilor, nu spuneţi nimic?
LUNARDO: Doamnă dragă, nu mă face să vorbesc.
FELICE: Dar de ce nu?... Eu ştiu că vă plângeţi de purtarea mea şi am venit dinadins ca să văd ce aveţi de spus. Numai un lucru te rog, jupân Lunardo: răfuieşte-te cu

mine, dar nu-mi întărâta bărbatul! Că dacă-mi spui ce gândeşti, eu sunt femeie dreaptă şi, dacă am greşit cu ceva, sunt gata să dreg greşeala şi să te mulţumesc; însă ia aminte la ce-ţi spun: a băga zâzanie între soţ şi soţie e un rău care cu greu se mai drege; ce nu vrei să-ţi facă altul, nu face nici tu altuia şi vorba asta o spun şi pentru dumnealui, jupâne Simon, care degeaba faci pe motanul, că eu te ştiu că mănânci sfinţi şi scuipi draci… Eu vă vorbesc la amândoi cu inima deschisă, ca să nu mai fie neînţelegere. Sunt o femeie cumsecade şi, dacă aveţi ceva împotriva mea, să aud!

LUNARDO: Ia spune-mi, dragă doamnă, cine 1-a adus pe băiat în casa mea?

FELICE: Iaca eu. Eu l-am adus.

LUNARDO: Foarte frumos, doamnă! N-am ce zice!

SIMON: Bună treabă!

CANCIANO: Laudă-te cu isprava, laudă-te!

FELICE: Nu mă laud deloc. Ştiu că era mai cuminte să nu mă amestec, dar n-am făcut o faptă rea.

LUNARDO: Cine ţi-a dat dumitale voie să-l aduci aici?

FELICE: Nevasta dumitale.

LUNARDO: Nevasta mea? S-a învoit ea cu dumneata? Te-a rugat ea? A venit ea să-ţi ceară să-l aduci pe băiat la mine-n casă?

FELICE: Asta nu; ideea asta a avut-o doamna Marina.

SIMON: Nevastă-mea?

FELICE: Întocmai.

SIMON: Ea l-a rugat pe străin să fie mijlocitor între băiat şi fată?

FELICE: Nu. Pe străin l-am rugat eu.

CANCIANO *(revoltat):* Dumneata l-ai rugat?

FELICE *(revoltată):* Iaca eu!

CANCIANO *(aparte):* Vai ce afurisită! Nici nu poţi să-i vorbeşti!

LUNARDO: Dar de ce să faci una ca asta? De ce să-l aduci în casă? De ce s-a amestecat doamna Marina? De ce s-a învoit nevastă-mea? De ce...

FELICE *(lui Lunardo):* Da' de ce asta, da' de ce ailaltă! Auziţi toată povestea, aşa cum a fost. Lăsaţi-mă să vorbesc, fără să mă întreruperi. Dacă am greşit, o să daţi vina pe mine, dacă am dreptate, o să recunoaşteţi... Înainte de toate însă, să-mi daţi voie, domnilor, să vă spun ceva. Vă rog să nu vă supăraţi şi să nu mi-o luaţi în nume de rău, dar prea sunteţi din cale-afară de bădărani şi de necioplіţi! Vă purtaţi într-un chip atât de ciudat cu nevestele voastre - ca şi cu fata asta - încât în vecii vecilor ele n-au să vă iubească. Vă ascultă în silă, sunt necăjite, şi cu drept cuvânt, şi vă privesc nu ca pe nişte soţi, nu ca pe nişte taţi, ci ca pe nişte barbari, nişte urşi, nişte zbiri... Dar să ne întoarcem de unde am plecat. Ş-o lăsăm cu „să nu zic vorba aia", ci să-i spun adevărului pe nume. Jupân Lunardo vrea să-şi mărite fata şi, mă rog, nu vrea să spună nimănui, nu vrea să se afle, nu vrea ca tinerii să se vadă şi, se plac, nu se plac, musai să se ia! Mă rog, şi eu sunt de părere că fetele nu trebuie să facă dragoste înainte de măritiş, că sunt datoare să asculte de tatăl lor, care e în drept să le aleagă bărbatul. Foarte bine!... Asta nu înseamnă, însă, că e drept să-i pui unei fete laţul de gât şi să-i porunceşti: „Ai să-l iei pe ăsta!"... *(Lui Lunardo.)* O singură fată ai, şi te-ar răbda inima s-o nenoroceşti? Că s-a întâmplat ca băiatul să fie de ispravă, bun, tinerel, drăguţ şi să-i placă, asta-i altceva; dar puteai... c-acu' zic vorba aia, ca dumneata!... puteai să mergi la sigur c-o să-i placă? Dacă nu i-ar fi plăcut? Păi vă închipuiţi numai ce viaţă ar fi dus o fată ca ea, crescută numai în casă, cu un bărbat care-ar fi putut să semene cu acritura aia de tată-su, care-i făcut pe-un calapod cu dumneata?!... Da, domnule, bine am făcut că am ticluit întrevederea. Soţia dumitale o dorea, dar n-avea curaj s-o facă. Cumătra Marina m-a rugat atunci pe mine. Ce-am făcut eu a fost şiretlicul cu măştile şi faptul că l-am rugat pe străin să mă ajute. Copiii s-au văzut, s-au plăcut şi sunt

fericiţi. Şi acum ai putea să fii şi dumneata şi liniştit, şi mulţumit. Iar nevasta dumitale merită să fie iertată... şi Marina lăudată. Cât mă priveşte, eu am făcut totul numai fiindcă am inimă bună. Dacă sunteţi în adevăr oameni, o să înţelegeţi; iar dacă nu sunteţi decât nişte mocofani, n-aveţi decât să vă faceţi de cap! Fata e cinstită, băiatul n-a făcut nimic rău... şi noi toate suntem femei cumsecade!... Asta mi-a fost pledoaria: Binecuvântaţi-le căsătoria şi iertaţi avocatul.” *(Lunardo, Simon şi Canciano se privesc între ei fără să scoată o vorbă.) (Aparte.)* Ştiu că i-am înfundat!

LUNARDO: Ce zici, cumetre Simon?

SIMON: Păi de... eu, dacă ar fi după mine... aş binecuvânta-o.

CANCIANO: Şi eu... şi eu aş fi cam de aceeaşi părere...

LUNARDO: Da, dar mă cam tem că s-a zis cu nunta asta.

FELICE: De ce?

LUNARDO: Fiindcă tatăl băiatului, să nu zic vorba aia…

FELICE: Ba eu aş zice vorba aia, fiindcă cu tatăl băiatului s-a dus să vorbească domnul conte. Contele ţine cu tot dinadinsul să se încheie această căsătorie, socotind că, fără să vrea, a fost vinovat de ce s-a întâmplat; şi se sileşte să dreagă lucrurile. Contele e un om delicat, un om care ştie să vorbească atât de frumos... încât sunt sigură că jupân Maurizio n-o să fie în stare să zică „nu”.

LUNARDO: Atunci, ce facem?

SIMON: Ce să facem, dragă prietene? Degeaba tot gândit în fel şi chip, şi am văzut ieşire n-avem. Să luăm şi noi lucrurile aşa cum sunt.

LUNARDO: Dar ruşinea?

FELICE: Ce ocară, jupâne? Când s-or vedea ei bărbat şi nevastă, s-a terminat şi cu ocara.

CANCIANO: Ascultă-mă şi pe mine, cumetre Lunardo: o fi având şi doamna Felice slăbiciunile ei, nu zic… dar, la drept vorbind, câteodată e femeie cu judecată.

FELICE: Nu-i aşa, jupân Canciano!

LUNARDO: Ei, lasă asta! E vorba ce-avem de făcut.

SIMON: Mai întâi şi-ntâi, eu aş zice să ne aşezăm odată la masă.
CANCIANO: Da, zău aşa, că parcă s-a şi uitat de masă.
FELICE: Ei ce vorbeşti? Că doar n-o fi nebun cel ce ne-a invitat la masă. A mai întârziat-o el ceva, dar n-a făcut-o uitată şi-o să mâncăm mai cu poftă!... Fă aşa, cumetre Lunardo, dacă vrei să mâncăm şi noi în tihnă, trimite după nevastă şi după fată, mârâie-le, bârâie-le, răsuflă puţin ca să nu-ţi pierzi obiceiul... dar apoi să punem punct; dacă vine contele cu băiatul, să sfârşim odată.
LUNARDO: Numai că, dacă dau ochi cu nevastă-mea şi cu fata, nu jur c-o să-mi ţin firea!
Felice: Bine, varsă-ţi focul, că doar ai dreptate. Aşa eşti mulţumit?
CANCIANO: Să le chemăm.
SIMON: Şi pe nevastă-mea.
FELICE: Eu, eu! Aşteptaţi-mă. *(Iese alergând.)*

SCENA 3

LUNARDO, CANCIANO şi SIMON

LUNARDO *(lui Canciano):* Bună mai e de gură nevasta asta a dumitale!
CANCIANO: Ca să vezi şi dumneata! Aşa că nu mă mai face nătărău dacă mă cam las câteodată dus de nas... Păi, orice aş spune eu, ea îmi trage o pledoarie de mă ameţeşte şi până la urmă, ce să fac?... mă dau învins.
SIMON: Ce femei! Oricum ai suci-o, oricum ai învârti-o, tot cum vor ele iese.
CANCIANO: Dacă le laşi să-şi dea drumul gurii, apăi nu mai poţi găsi nici o chichiţă să la-nfunzi.

SCENA 4

FELICE, MARINA, MARGARITA, LUCIETTA şi cei de mai înainte

FELICE *(lui Lunardo):* Iată-le, ţi le-am adus! Căite, pocăite, îţi cer iertare!
LUNARDO *(Mărgăritei):* Să-mi faci mie una ca asta!
FELICE *(lui Lunardo):* Nu-i vina ei, eu sunt vinovata!
LUNARDO *(Luciettei):* Ce-ai merita şi tu, nechibzuito!
FELICE *(lui Lunardo):* Mie cere-mi socoteală! Mie!
LUNARDO *(Mărgăritei şi Luciettei):* Bărbaţi în casă, ai? Ibovnici ascunşi după uşă, hai?
FELICE: Ţipă la mine, că eu sunt vinovată!
LUNARDO *(Felicei):* Du-te şi dumneata de te spânzură!
FELICE *(luându-l în râs pe Lunardo):* Ca să nu zic vorba aia!
CANCIANO *(lui Lunardo):* Aşa vorbeşti cu nevastă-mea?
LUNARDO: Vai, dragă, iartă-mă, dar mi-am ieşit din fire. *(Lucietta plânge.)*
MARGARITA *(e umilită):* Vai, cumătră Felice… şi dumneata ziceai că… s-au limpezit lucrurile.
SIMON *(Marinei):* Lasă, că şi dumneata ţi-ai merita porţia, cocoană!
MARINA: Acu' mă ridic şi plec!!
FELICE: Nu, nu, stai! *(Margaritei.)* Bietul Lunardo! I-a mai rămas în guşă un dram de supărare şi caută s-o dea afară... Dar altfel, a fost om de înţeles. V-a iertat şi, dacă vine băiatul, vă încredinţez eu că va fi bucuros să se facă cununia! Nu-i aşa, jupân Lunardo?
LUNARDO *(cu ţâfnă):* Da, doamnă, da...
MARGARITA: Dragă bărbăţele, dacă ai şti ce necăjită am fost! Crede-mă că eu n-am ştiut nimic! Când m-am trezit cu măştile alea, nu voiam să le las să intre, dar a stăruit... a stăruit...
FELICE: Da, am stăruit eu. Ei şi?

MARINA *(încet, Luciettei):* Spune-i şi tu ceva.

LUCIETTA: Tăticule drag, iartă-mă. Eu nu sunt vinovată… eu…

FELICE: Eu, eu, eu sunt vinovată! De câte ori s-o spun?

MARINA: Ca să vorbim drept, am şi eu partea de merit.

SIMON *(ironic, Marinei):* Ei, ştim noi că eşti o cuconiţă tare mintoasă.

MARINA: Mai mult decât dumneata, poţi să fii sigur.

FELICE *(uitându-se spre culise):* Cine e?

MARGARITA *(Felicei):* O, ei sunt!

LUCIETTA *(aparte, veselă):* Logodnicul meu!

LUNARUO: Ce e? Cine-i? Cine vine? Nişte bărbaţi? *(Către femei.)* Ştergeţi-o de-aici! Repede!

FELICE: Iar începi? Aşa ne-a fost vorba? Lasă-i să intre, că nu-ţi mănâncă fata… Nu suntem toţi aici?

LUNARDO: Răspunzi dumneata, doamnă?

FELICE: Răspund eu!

LUNARDO: Pe străin însă nu vreau să-l văd pentru nimic în lume! Dacă intră el, plec eu.

FELICE: Dar de ce nu vrei să-l vezi? E un om foarte onorabil.

LUNARDO: Să fie ce pofteşte, da’ nu vreau să-l văd! Nevasta şi fata mea n-au obicei să vadă pe nimeni.

FELICE: Ei lasă, de data asta, o să-şi calce şi ele obiceiul. Nu-i aşa, fetelor?

MARGARITA: Din partea mea, da…

LUNARDO *(imitând-o în batjocură):* Dacă ar fi după mine!... *(Felicei.)* Îţi spun că nu vreau să-l văd înaintea ochilor!

FELICE *(aparte):* Ce urs, ce sălbatic... (*Venind în faţa scenei.)* Aşteptaţi numai, că-l fac eu să stea în două labe.

LUCIETTA *(aparte):* Mie nu-mi pasă. Mi-e de-ajuns să vină unul singur.

ULTIMA SCENĂ

MAURIZIO, FELIPPETTO şi cei de mai înainte

MAURIZIO *(înţepat):* Sluga!
LUNARDO *(cu bruscheţe):* Sluga!
FELIPPETTO *(salută într-ascuns pe Lucietta. Maurizio îl fulgeră cu privirea. Felippetto se preface indiferent).*
FELICE: Ei, jupân Maurizio… te-ai lămurit cum a fost?
MAURIZIO: Ce să mă mai gândesc la ce-a fost? Mă gândesc la ce va fi de-acum încolo. Dumneata ce zici, cumetre Lunardo?
LUNARDO: Eu zic că acu' ar trebui să zic vorba aia! Că un băiat bine-crescut nu umblă cu mască şi nu intră în casele fetelor cuminţi, ca să nu zic vorba aia, că acu zic vorba aia!
MAURIZIO *(lui Felippetto):* Are dreptate, hai să plecăm.
LUCIETTA *(izbucneşte în plâns.)*
LUNARDO: Ce te boceşti aşa, nenorocito!
FELICE: A, păi stai! Păi stai şi-ascultă ici la mine, cumetre Lunardo. Aici ai de-a face cu mine, că pe urmă zic eu vorba aia! Păi dumneatale nu ţi-a ruşine? Ce eşti?... bărbat în toată firea, ori copil? Acu' spui una, acu' spui alta, o suceşti în toate felurile ca sfârleaza.
MARINA *(lui Lunardo):* Ei, vezi cum eşti? Ce, nu ţi-ai dat cuvântul? Nu te-ai învoit o dată pentru totdeauna? Ce s-a mai întâmplat? Ce, ţi-a răpit fata?... ţi-a necinstit casa?... Ia mai sfârşeşte cu copilăriile astea şi cu atâtea mofturi! Auzi ce mutre face!
MARGARITA *(lui Lunardo):* Că acu' deschid şi eu gura! Da, domnule! E adevărat că mi-a părut rău că a intrat băiatul în casă şi găsesc că rău a făcut c-a venit. Dar, după ce s-or lua, ce mai înseamnă aia că a venit sau că n-a venit, că s-au văzut sau că nu s-au văzut?... Şi dacă până acum am tăcut, acum însă ţi-o spun în faţă: să se ia copiii odată, domnule, să se cunune!

LUNARDO: Ei bine, sa se ia odată, să se cunune odată, să facă odată ce-or vrea... că eu m-am săturat! nu mai pot!

(Lucietta şi Felippetto sar în sus de bucurie.)

MAURIZIO *(lui Lunardo):* Păi dacă te-arăţi aşa, c-o falcă-n cer şi cu una-n pământ, cum vrei să se cunune?
FELICE: Cu atât mai rău pentru el, dacă-i c-o falcă-n cer şi cu una-n pământ! Doar nu se însoară dumnealui!
MARGARITA: Ei, hai, jupân Lunardo, nu vrei să-şi dea copiii mâna?
LUNARDO: Să mai aştepte puţin… Întâi să-mi treacă furia!
MARGARITA: Da, da, te înţeleg, dragul meu bărbat… Parcă nu-ţi cunosc eu firea? Eşti un om de treabă, eşti o comoară şi ai o inimă de zahăr; însă… cum mă vezi şi cum te văd… mori să faci pe şiretul!… De data asta, aveai toată dreptatea… dar acum, ce mai vrei?… când şi eu şi fata ţi-am cerat iertare? Şi, crede-mă: ca să ajungă o femeie să ceară iertare, asta e ceva rar!… Am făcut-o însă pentru că ţin la dumneata şi o iubesc şi pe fetiţa asta, deşi… n-o cunosc şi nici nu vreau s-o cunosc!... Pentru dumneata şi pentru dânsa m-aş lipsi de tot ce am; pentru linişteа acestei familii mi-aş da şi viaţa! Fă deci bucuria fetei, linişteşte-te şi dumneata, şi aşa salvezi şi renumele casei… iar dacă eu nu mai merit dragostea dumitale, fie ce-o fi cu mine, hotărăşte ce vrei, soarta mea e în mâinile dumitale.
LUCIETTA *(plângând):* Măicuţă, măicuţă dragă… îţi mulţumesc. Şi iartă-mă de tot ce-am spus şi de tot ce-am făcut.
FELIPPETTO *(aparte):* Mă face şi pe mine să plâng.
CANCIANO: Ei, acu vezi, jupân Lunardo? Le vezi, când se pornesc cu gura, că nu poţi să le ţii piept?
SIMON: Se vede c-aşa e scris. Ori cu binele ori cu răul, muierile fac tot ce vor ele!
FELICE: Şi-atunci, cumetre Lunardo?

LUNARDO *(supărat):* Ei, aşteaptă puţin!
FELICE *(aparte):* Afurisit soi de om!
LUNARDO *(drăgăstos):* Lucietta...
LUCIETTA: Tăticule!
LUNARDO: Vino-ncoa.
LUCIETTA *(se apropie umilă):* Vin', ticule...
LUNARDO: Spune tu lui tăticu: vrei să te măriţi?
LUCIETTA *(se ruşinează şi nu răspunde).*
LUNARDO *(aspru):* Ei, hai, răspunde: vrei tu să te măriţi?
LUCIETTA: Da, tată, vreau.
LUNARDO: Ţi-ai văzut logodnicul?
LUCIETTA: Da, tată.
LUNARDO: Cumetre Maurizio!
MAURIZIO *(colţos):* Ce vrei?
LUNARDO: Uite ce e, dragul meu, nu-mi răspunde aşa, să nu zic vorba aia, ca un bădăran!
MAURIZIO: Spune-mi ce voiai să-mi spui.

(Cei doi logodnici se înveselesc.)

LUNARDO: Dacă n-ai nimic împotrivă, fata mea s-a hotărât, în sfârşit, să-l îl ia pe băiatul dumitale.

(Cei doi tineri se înveselesc.)

MAURIZIO: Haimanaua asta de fiu-meu nu merită.
FELIPPETTO *(rugător):* Tăicuţule.
MAURIZIO *(fără să-l privească pe Felippetto):* Să-mi facă mie
una ca asta?
FELIPPETTO *(acelaşi joc):* Tăicuţule...
MAURIZIO: Nu vreau să-l mai însor şi gata!
FELIPPETTO *(clătinându-se, gata să leşine):* Ah, nenorocitul de mine...
LUCIETTA: Ţineţi-l, ţineţi-l!
FELICE *(lui Maurizio):* Dar mai moaie-te şi dumneata odată, ce fel de inimă ai?

LUNARDO: Lasă-l, bine face că-l umileşte.
MAURIZIO *(lui Felippetto):* Vino-ncoace.
FELIPPETTO: Da... vin.
MAURIZIO: Îţi pare rău de ce-ai făcut?
FELIPPETTO: Jur, tată, jur că-mi pare foarte rău!
MAURIZIO: Bagă-ţi în cap că, şi însurat, tot mie trebuie să-mi dai ascultare şi tot de mine atârni, ca şi până acum! Ai înţeles?
FELIPPETTO: Da, tată, am înţeles.
MAURIZIO: Apropie-te, domnişoară Lucietta... Te primesc drept copila mea şi cerul să te binecuvânteze!... Daţi-vă mâna.
FELIPPETTO: Nu ştiu cum... Aşa?... Cum se dă mâna?
FELICE: HAIDE ODAT... Uite, aşa!
MARGARITA *(aparte):* Bietul copil!
LUNARDO *(îşi şterge ochii).*
MARGARITA: Cumetre Simon... cumetre Canciano... dumneavoastră o să fiţi martori.
SIMON: Şi când vor avea un copil, tot noi!
FELIPPETTO *(râde şi sare de bucurie).*
LUCIETTA *(se ruşinează).*
LUNARDO: Hai, copii! Fiţi veseli. E timpul, în sfârşit, să ne aşezăm la masă.
FELICE: Cumetre Lunardo... pe străinul care, de dragul meu, aşteaptă dincolo, ţi se pare frumos să-l trimitem la plimbare? El a fost cel care-a vorbit cu jupânul Maurizio şi l-a hotărât să vină aici. Buna-cuviinţă nu-ţi îngăduie să te porţi aşa cu el.
LUNARDO: Să lăsăm, acum mergem la masă.
FELICE: Păi tocmai; pofteşte-l şi pe dânsul!
LUNARDO: Nu, doamnă!
FELICE: Ei, vezi? Din mojicia şi din sălbăticia voastră s-au tras toate necazurile de azi, din bădărănia asta, care vă face pe toţi trei... pentru că vorbesc cu toţi trei acum... vă face să fiţi morocănoşi, posaci, mereu nemulţumiţi şi, ca urmare, de râsul lumii! Fiţi ceva mai drăguţi, mai prietenoşi şi mai omenoşi! Judecaţi purtările soţiilor

voastre şi, dacă sunt cinstite, mai lăsaţi câte ceva de la voi, mai iertaţi pe ici pe colo… că n-o fi foc! Contele ăsta străin… că de el vorbim, nu?… e un om cumsecade… atât de cinstită… atât de binecrescută! Cui fac vreun rău, dacă-l ţin pe lângă mine? Din moment ce bărbatu-meu ştie… ei se cunosc atât de bine… Canciano poate să jure că e o simplă cunoştinţă ca să ne treacă timpul împreună. Şi, cât despre rochiile noastre, dacă nu schimbăm modă după modă, nici nu vă ruinăm; unei femei îi stă bine să fie îngrijită, să pară dichisită!… În fine, dacă doriţi să aveţi tihnă, să trăiţi în pace cu soţiile voastre, purtaţi-vă ca oamenii, nu ca sălbaticii, porunciţi, dar nu asupriţi; şi iubiţi dacă vreţi să fiţi iubiţi.

CANCIANO *(despre Felice):* Ei nu, că trebuie să mărturisiţi cu toţii: de deşteaptă, e deşteaptă!

SIMON: Te-ai convins, cumetre Lunardo?

LUNARDO: Dar dumneata?

SIMON: Eu, da.

LUNARDO *(Mărgăritei):* Pofteşte-l pe domnul străin să rămână cu noi la masă.

MARGARITA: Slavă Domnului! Deie Dumnezeu ca lecţia asta să ne fie de folos.

MARINA: Dar tu, nepoţele, cum o să te porţi cu nevasta?

FELIPPETTO: Eu o să mă iau după ce-a spus doamna Felice.

LUCIETTA: O… eu mă mulţumesc oricum...

MARGARITA: Eı îi mai e necaz doar de dantelele de la mâneci... că sunt mototolite.

LUCIETIA: Tot nu m-ai iertat?

FELICE: Ei, să uităm tot şi să mergem la masă, c-o fi timpul! Şi dacă bucătarul cumătrului Lunardo n-a pregătit ceva vânat sălbatic, atunci n-o să fie nici urmă de sălbatic la masă... Hai! să uităm totul, să fim prieteni şi cu inima deschisă; să fim veseli! Să mâncăm, să bem… şi să ridicăm paharele în cinstea tuturor acelora care – să nu zic vorba aia - au stat cu

atâta bunăvoinţă şi îngăduinţă să ne asculte, să ne rabde şi să ne treacă cu vederea greşelile.

---- Sfârşitul comediei ----